БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 165
28 СЕНТЯБРЬ СЕШАНБА 1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Пахтакор районларининг энг зарур вазифаси

Пахтачиликни янада ривожлантириш халқ исте'моли молларини ишлабчиқаришни кўпайтириш учун ғоят муҳим аҳамиятга эга. Ўрта Осиё, Закавказье ва Қозоғистон пахтакорлари давлатнинг кундалик ёрдамига таяниб, пахтачиликни юксалтириш соҳасида анча ишларни қилдилар. Бу йил кўкламда колхозлар ва совхозлар чигит экишни муваффақият блан ўтказдилар, бу энг қимматли экин экиладиган майдонни 354 минг гектар миқдорида кенгайтирдилар.

Эндиликда асосий вазифа шуки, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини ўз вақтида ва тўла равишда териб олиш, пахта тайёрлаш давлат планини тўла ва ошириб бажаришдан иборат.

Пахта териш ва уни давлатга топширишда Озарбайжон ва Тожикистон республикалари бошқа пахтакор районлардан олдинда бормоқдалар. Ўзбекистон ССРнинг Сурхондар'ё ва Қашқадар'ё областьларидаги колхозлар пахтани тез сур'атлар блан териб олмоқдалар. Ўзбекистоннинг Косон районидаги пахтакорлар ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Бу йил улар пахта экиладиган майдонни тўрт баравар кенгайтирдилар, янги очилган ва эскидан экилиб келган ерларда мўл ҳосил етиштирдилар ва пахта тайёрлаш давлат планини республикада биринчи бўлиб бажардилар.

Илғор колхозларнинг, МТСлар ва совхозларнинг тажрибалари шуни ўргатадики, меҳнатни тўғри ташкил қилиш, техникадан юқори унумли фойдаланиш, тайёрлаш пунктларининг пухта ва узлуксиз ишлаши, партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг пахта терими ишларининг боришига моҳирлик блан ва оператив раҳбарлик қилиб туришлари ишнинг муваффақиятли бўлишини ҳал қилади.

Броқ, фактлар кўпгина областьларда ва республикаларда пахта теришнинг қониқарсиз ташкил қилинганлигини кўрсатмоқда. Қирғизистон ва Қозоғистон колхозлари ва совхозлари ҳосилни териб олишда ўтган йилдагига қараганда ёмонроқ ишламоқдалар. Туркманистон ССР колхозлари пахта териш ва тайёрлаш ишларида ўз имкониятларидан тўла фойдаланмаётирлар. Украина ССР ва Краснодар ўлкаси колхозлари пахтани оммавий теришга киришишни авж олдиришда кечикиб қолмоқдалар.

Ўзбекистон ССР колхозлари ва совхозлари олдида катта ва мас'улиятли вазифалар турипти. Бу йил улар давлатга камида уч миллион тонна пахта топширишлари лозим. Хўш, мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган бу республикада пахта терими қандай бормоқда?

Ўзбекистон районларининг анчагина қисми пахта теришда ўтган йилга қараганда анча кейинда қолмоқда. Фарғона водиси, Тошкент ва Самарқанд областьлари колхозларида етиштирилган пахта ҳосилини териб олиш айниқса ёмон ташкил этилган.

Пахта териш — пахтачиликда меҳнатни энг кўп талаб қиладиган ишларнинг биридир. Терим ишларини механизациялаш, пахта териш машиналаридан юқори унумли фойдаланиш пахта теришда жуда муҳим аҳамиятга эгадир Озарбайжон ССР Тауз МТСининг механизаторлари ўз машиналари блан ҳар куни 40—45 гектар ердаги пахтани териб бермоқдалар. Шу МТСдаги терим машинасининг ҳайдовчиси Гусайн Абдуллаев шу кунгача 35 тонна пахтани териб берди. Ўзбекистон ССРнинг Шаҳрисабз районидаги 1-нчи МТС, Гулистон МТСи ва бошқа МТСларнинг кўпгина механизаторлари ҳар куни камида 2—3 тоннадан пахта териб бермоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми пахтачиликдаги ишларни механизациялашга жуда катта аҳамият бериб, ўз қарорида пахтакор республикалардаги, ўлкалардаги, областьлардаги ва районлардаги партия совет, қишлоқ хўжалик органларига пахта ҳосилини териб олишга тайёргарлик кўришдаги камчиликларни йўқотиш, пахтани машина блан теришга аҳамиятсизлик блан қарашларга қарши кескин кураш олиб бориш, пахта териш машиналарини тезроқ ремонтдан чиқариш ва бутун материал-техника воситаларини пахта териш ва тайёрлашга тахт қилиб қўйиш чораларини кўриш мажбуриятини юклади. Шу блан бирга КПСС Марказий Комитетининг Пленуми колхозларда ва совхозларда пахтаси машина блан териб олинадиган участкаларни ўз вақтида ажратиб ва тайёрлаб қўйиш, колхозларга ва совхозларга химикатларни етарли миқдорда ташиб олишни ва териш олдидан ғўза баргларини тўкдиришни ташкил қилиш зарурлигини алоҳида кўрсатиб ўтган эди.

Партия томонидан мана шундай жуда равшан кўрсатмалар берилганлигига қарамай, бирқанча республикалар ва областьлар пахтани машина блан теришга ёмон тайёрландилар. Ўзбекистон ССРда уч мингга яқин терим машинаси шу вақтгача ремонтдан чиқарилгани йўқ, кўрак чувиш машиналари ва пуркагичлар тайёрланиб қўйилган эмас. Ма'лумки, пахта териш олдидан ғўза баргларини тўкдириб юбориш пахта териш машиналарининг муваффақиятли ишлаши учун асосий шартидир. Аммо бу муҳим иш бир қанча районларда ҳали чинакам бошланганй йўқ. Ғўза баргларига пуркаладиган химикатларнинг анчагина қисми ҳозиргача Сельхозснаб складларидан олиб кетилмади. Республикада пахта сушилкаларини ремонт қилиш ва қуриш, пахта сақланадиган ва уни қуритадиган майдончаларни, шийпонларни, саройларни ремонт қилиш ва қуриш ишлари ҳам ёмон бормоқда. Тарозилар, колхоз транспорти, йўллар ва кўприклар кўп жойларда лозим бўлган даражада тартибга солингани йўқ.

Пахта териш техникасига менсимаслик блан қараш ҳоллари борлиги тўғрисида Қирғизистондан хабарлар келмоқда. Жалалобод ва Фрунзе областьларида терим машиналарини ремонт қилиш ишлари ҳали ҳам тамомланмаган. Арманистон ССР ва Туркманистон ССРнинг кўпгина колхозларида пахтаси машина блан териб олинадиган далаларни тайёрлаб қўйиш чўзиб юборилмоқда.

Энг қимматли техникага бундай муносабатда бўлишга қат'иян хотима бериш керак. Вазифа—терим машиналарининг ҳаммасини яқин кунлар ичида пахта теришга чиқариш, улардан юқори унумли фойдаланишга эришишдан иборат. Пахта териш ишларини машиналаштирмасдан туриб, пахтачиликни ривожлантириб бўлмаслигини тушуниб олиш пайти келди.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари пахта теришда машиналардан юқори унумли фойдаланишга эришиш блан бир вақтда колхозчиларни ва совхоз ишчиларини пахтани қўл блан теришга кенг равишда жалб этишлари лозим. Ишни шундай ташкил қилиш кераккй, ҳарбир теримчи белгиланган кундалик ва мавсум нормаларини тўла ва ошириб бажарадиган бўлсин.

СССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигининг пахта тозалаш заводлари ва тайёрлаш пунктлари пахта тайёрлашни муваффақиятли ўтказишда жуда катта роль ўйнайдилар. Улар етиштирилган пахта ҳосилининг тақдири учун колхозлар ва совхозлар блан биргаликда баббаравар жавобгардирлар. Тайёрлаш пунктлари ва заводларининг ходимлари пахтани тўхтовсиз қабул қилиб олишни, уни дастлабки ишлашни ва тўқимачилик фабрикаларига юбориб туришни йўлга қўйишлари лозим.

Броқ, СССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигига қарашли тайёрлаш аппаратининг ишларида жиддий камчиликлар бор. Кўпинча тайёрлаш аппаратининг ходимлари топширилаётган пахтанинг сифатига тузук э'тибор бермаётирлар, пахтани сортларга ажратиб теришнинг аҳамиятини ва муҳимлигини колхозчиларга ва совхоз ишчиларига яхши тушунтириб бермаётирлар. Тайёрлаш пунктларининг кўпчилигида пахта олиб келган машиналар кўп навбат кутиб қолмоқда.

Бирқанча районларда пахта ғарамланадиган майдонларга тош ётқизиш ва асфальт ётқизиш, пахтани ва уруғлик чигитни сақлайдиган янги складлар қуриш ишлари ҳали ҳам битказилгани йўқ, тайёрлаш пунктларида меҳнатни кўп талаб қиладиган ишлар машиналаштирилмаган.

Пахта терими қизғин бормоқда. Ҳозир энг муҳими шуки, пахта териш ишларини ташкил қилишдаги жиддий нуқсонларни тез ва кескин равишда йўқотиш, колхозчиларнинг, механизаторларнинг, совхоз ишчиларининг меҳнат интизомини ошириш, пахтанинг ҳаммасини тўла равишда ва нобуд қилмай териб олиб, уни асосан юқори сортлар блан давлатга топшириш керак.

Пахта ҳосилини ўз вақтида териб олиш, пахта тайёрлаш давлат планини бажариш — пахтакор районлардаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим вазифасидир.

(«ПРАВДА»нинг 27 сентябрьдаги бошмақоласи).

Н. С. Хрушчев инглиз олими ва жамоат арбоби профессор Джон Бернални қабул қилди

25 сентябрьда КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. С. Хрушчев ҳозирги вақтда Москвада турган инглиз олими ва жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти лауреати, профессор Джон Бернални қабул қилди ва у блан узоқ суҳбатлашди.

(ТАСС).

Кўпболали оналар орден ва медальлар блан мукофотландилар

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 18 августда чиқарган қарорига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми СССР Олий Совети Президиуми номидан Тошкент областидаги кўпболали оналарни орден ва медальлар блан мукофотлади.

Калинин район Сталин номли қишлоқ советида яшовчи, уй ишлари блан шуғулланучи Бувинисо Мирзаева ва Рихси Хидирова 9 бола туғиб тарбиялаганлари учун I даража «Оналик шуҳрати» ордени блан мукофотландилар.

Саккиз бола туғиб тарбиялаган 8 она II даража «Оналик шуҳрати» ордени блан, 15 киши III даража «Оналик шуҳрати» ордени блан, 61 она I даража «Оналик медали» блан, 78 она II даража «Оналик медали» блан мукофотланди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

Москвада Танкчилар кунига бағишланган тантанали мажлис

25 сентябрьда, Совет Армиясининг Марказий театри биносида СССР Мудофаа Министрлигининг Москва шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотлари блан биргаликда Танкчилар кунига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди. Залда генераллар, адмираллар, офицерлар, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Совети депутатлари, Москва партия, комсомол, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳамда донгдор жангчи—танкчилар тўпландилар.

Саҳнада орден ленталари тикилган жанговар байроқлар ёнида танкчилар — Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, жанговар ва сиёсий тайёрлик а'лочилари фахрий қоровулда турибдилар.

Президиумда СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Н. А. Булганин, Совет Иттифоқи маршаллари А. М. Василевский, В. Д. Соколовский, артиллерия маршали М. И. Неделин, авиация маршали П. Ф. Жигарев, бронетанк қўшинлари маршали П. А. Ротмистров, Совет Армияси генераллари, министрлар, донгдор конструкторлар ва танксозлар ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни генерал-полковник А. С. Желтов очди.

Танк қўшинлари генерал-полковниги П. П. Полубояров Танкчилар куни тўғрисида доклад қилди.

Бу йил, — деди докладчи, — совет халқи Танкчилар кунини сиёсий руҳ ва меҳнат ғайрати юксак даражада кўтарилган бир вазиятда нишонламоқда. Совет кишилари партия XIX с'ездининг тарихий қарорларини амалга оширмоқдалар. Бу йил халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришилди.

Партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги туфайли мамлакатимиз экономикаси ва меҳнаткашларнинг фаровонлиги юксалиб бориши блан бирга Совет Иттифоқининг Қуролли Кучлари, шу жумладан бронетанк ва механизациялаштирилган қўшинларимиз ҳам ўсди ва мустаҳкамланди.

Ўзининг улуғ Ватанига фидокорона содиқ бўлган танкчиларимиз, деди ўрток Полубояров ўз докладида, коммунизм қураётган совет кишиларининг тинч меҳнатини бутун қуролли кучларимиз блан биргаликда ишончли равишда қўриқламоқдалар.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Е. А. Фурцева танкчи-жангчиларни Москва шаҳар меҳнаткашлари номидан табриклади.

Шунингдек танкчиларни танксоз ишчилар, хизматчилар, инженер-техник ходимлар номидан ўрток С. А. Скачков табриклади.

Мажлисда СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали Н. А. Булганин нутқ сўзлади. Мажлис қатнашчилари уни жуда самимий кутиб олдилар.

(ТАСС).

Карел-Фин ССР ёзувчиларининг с'езди

ПЕТРОЗАВОДСК, 25 сентябрь. (ТАСС). Карел-Фин ССР ёзувчиларининг иккинчи с'езди уч кун давом этиб, бугун тамом бўлди. С'ездда Карел-Фин адабиётининг аҳволи ва келгуси вазифалари тўғрисида республика Совет ёзувчилари союзи правлениесининг раиси Я. Ругоев доклад қилди. С'езд А. Тимоненнинг «Карел-фин прозаси ва драматургияси» ҳамда Д. Гусаровнинг «Танқид ва адабиётшунослик» деган темадаги қўшимча докладларини ҳам тинглади.

Ёш Карел-Фин адабиёти биринчи с'ездан бери ўтган 14 йил ичида бирмунча муваффақиятларга эришди. Рус ва фин тилларида ўнларча роман, повесть, пьесалар ёзилди. Асарларнинг тематикаси айниқса урушдан кейинги даврда кенгайди. Республиканинг дарахт кесувчилари, баликчилари ва колхозчилари тўғрисида китоблар пайдо бўлди. Айрим ёзувчиларнинг асарлари Москвада нашр этилди, мамлакатдаги қардош халқларнинг тилларига таржима қилинди. Адабиётга кўпгина ёшлар келиб қўшилди.

С'езд делегатлари республика ёзувчилари союзи правлениесининг фаолиятидаги бирқанча камчиликларни кўрсатиб ўтдилар, айрим ёзувчиларнинг турмуш блан кам боғланганликларини, уларнинг ғоявий-сиёсий ва ижодий савияси сустлик блан ўсаётганлигини айтдилар

С'ездда Москва ёзувчиларининг делегацияси, ленинградли ёзувчилар, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Озарбайжон, Грузия, Эстония, Литва, Молдавия ёзувчилари қатнашдилар.

С'езд ишида Карел-Фин ССР Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Н. Егоров, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. С. Беляев иштирок этдилар. С'ездда республика Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. М. Петров нутқ сўзлади.

Янги аэровокзал

СВЕРДЛОВСК, 25 сентябрь. (ТАСС). 25 сентябрьда Свердловскда янги аэровокзал ишга туширилди. Вокзал архитектура жиҳатидан чиройлик қилиб безатилган.

Янги вокзалда кутиш зали, дам олиш хоналари, қироатхона зали, она ва болалар хонаси, почта-телеграф бўлими қурилган.

Вокзал ёнида меҳмонхона очилган.

Областимизда

Суратда: Ховос район, Ленин номли колхозда янги қурилган мактаб биносининг ташқи кўриниши. Ҳозир бу мактабда 300 дан ортиқ бола ўқимоқда.
Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

АВТОРЕМОНТЧИЛАР ҲИССАСИ

СССР Автотранспорт ва тошйўллар министрлигига қарашли Тошкент иккинчи авторемонт заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари юбилейолди социалистик мусобақасини қизитиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Завод коллективи саккиз ойлик давлат топшириғини ялпи маҳсулоти бўйича 105,3 процент, товар маҳсулоти бўйича 100,1 процент қилиб бажарди. Шу муддат ичида ватанпарвар ишчилар пландан ташқари бирнеча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Улар рационализаторлик ва ихтиро'чилик таклифларини ишлабчиқаришга кенг жорий қилиш, техника воситаларидан унумли фойдаланиш натижасида маҳсулот таннархини 5,5 процент камайтиришга эришдилар.

Ўрток Кустарников бошчилигидаги цех ишчилари нуқул а'ло сифатли маҳсулот тайёрлаб завод коллективининг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Улар 8 ойлик планни 120 процентга етказиб, цехлараро мусобақада биринчи ўринда бормоқдалар. Цех бўйича август ойи топшириғи 137 процент қилиб бажарилди.

Цехнинг новатор слесарьларидан В. Дектерев, К. Сленцев, Ғ. Қодиров, токарь С. Ҳолматов ўртоқлар ойлик нормаларини икки-уч ҳиссадан ошириб бажараётганликлари учун завод ҳурмат тахтасига ёзилдилар.

Шу кунларда завод коллективи республикамизнинг шонли юбилейини муносиб совғалар блан кутиб олиш мақсадида йиллик давлат планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан олдин бажариш учун астойдил курашмоқда.

М. НУРМУҲАМЕДОВА.

Илғор колхозлар каноп тайёрлаш йиллик планини бажардилар

ЯНГИБОЗОР (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан**) Юқоричирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз (раиси Д. Ким, бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Эм ўртоқлар) а'золари каноп ва жутдан йил сайин юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Ўтган йили бу колхоз бўйича каноп ва жут тайёрлаш плани 241 процент бажарилган эди.

Свердлов номли колхоз а'золари бу йил ҳам партиямиз Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг қарорларидан илҳомланиб каноп ва жутдан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилдилар. Уларнинг ҳалол меҳнатлари яхши натижа берди. Ҳозир колхоз далаларида қизғин палла.

Бу колхозда айниқса механизациядан тўла ва унумли фойдаланишга катта э'тибор берилмоқда. Ҳозир колхозда каноп ва жут ўсумликларининг яшил қовуғини шилиб оладиган «Н. П.» маркали 9 машина ишлаб турибди. Ҳарбир машина блан нормага мувофиқ 4 тонна ўрнига 10 тоннадан жут ва канопнинг яшил қобуғи шилиб олинмоқда. Бу ишда тракторчилардан В. Шек, И. Цой, Троекуров ўртоқлар зўр маҳорат кўрсатмоқдалар.

Колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, коммунист ўрток В. Пак бошлиқ биринчи бригадаси ҳар гектар ердан 107 центнердан каноп ҳосили олиш учун курашиб, йиғим-теримда энг олдинда бормоқда. Свердлов номли колхоз а'золари Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, каноп ва жут тайёрлаш йиллик планини 20 сентябрьда шараф блан бажардилар.

Ҳали колхоз далаларида ҳосил кўп. Колхозчилар йиғим-теримни қизғин давом этдирмоқдалар.

Райондаги «Ўзбекистон 25 йиллиги» колхози а'золари ҳам каноп ва жутдан юқори ҳосил олиш учун ва жут, каноп ҳосилини тезда йиғиб-териб олиш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Натижада колхоз 19 сентябрьда каноп-жут тайёрлаш йиллик планини 102,8 процент қилиб бажарди.

Б. ХАЛИЛОВ.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 27 СЕНТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Мирзачўл	1,77	24,73	Оққўрғон	1,21	15,35
Сирдар'ё	2,02	24,72	Пискент	0,59	14,95
Гулистон	1,83	24,65	Бўка	1,10	14,73
Верхне-волинск	1,74	21,91	Ўртачирчиқ	1,22	13,02
Калинин	1,41	19,53	Ўртасарой	1,11	12,31
Юқоричирчиқ	1,45	17,97	Октябрь	1,01	12,12
Оржоникидзе	1,55	17,85	Янгийўл	1,17	12,04
Чиноз	1,37	17,59	Оҳангарон	1,05	10,97
Ховос	1,28	16,72	Қуйичирчиқ	0,98	8,11
Бекобод	0,99	15,96	Паркент	0,67	7,25

Танкчилар кунининг Тошкентда байрам қилиниши

25 сентябрьда Туркистон Ҳарбий Округи Тошкент Офицерлар уйида Тошкент гарнизони солдатлари, сержантлари, офицерлари ва генералларининг Ўзбекистон пойтахти партия, комсомол, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари блан биргаликда Танкчилар кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Танкчилар куни тўғрисида ўрток Савельев доклад қилди. У, кўрсатиб ўтдики, Совет Армияси бронетанк ва механикалаштирилган қўшинларининг байрами партия XIX с'ездининг тарихий қарорларини муваффақият блан амалга ошираётган Совет Иттифоқи халқларининг сиёсий руҳи кўтарилган ва меҳнат ғайрати ғоят ошган вазиятда нишонланмоқда.

Танкчи жангчиларни Тошкент меҳнаткашлари номидан Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўрток Федотов табриклади. Совет танкчиларини Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари ўрток Каргополова, йўллар министрлиги машинасозлик заводининг ишчиси ўрток Қодиров ҳам табрикладилар. Танкчилар куни шарафига маданият ва истироҳат паркларида, клубларда ва маданият саройларида байрам кечалари ва халқ сайиллари бўлди. (ЎзТАГ).

Мўл ҳосил етишмоқда

Бўка район, Қорақўйли қишлоқ советидаги Юсупов номли, «Ленинобод» колхозларида сўнгги 5—6 йил ичида ятоқзор қирлар ўзлаштирилиб, 100 гектардан кўпроқ ерда олма, ўрик, шафтоли, анжир, нок кўчатлари экилди ва узумзорлар барпо этилди. Мичуринчи боғбонлар мевали дарахт, токларни яхши парвариш қилганликлари учун бу йил мўл мева ва узум ҳосили етишмоқда.

Юсупов номли колхознинг 30 гектар боғида олма ҳосилининг кўплигидан дарахт шохларига бир нечтадан тиргович қўйишга тўғри келди. Шунингдек, анжир, анор ва шафтолилар ҳам кўп ҳосил қилди. Колхознинг боғбони Исроил Яҳ'ёев КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари қарорларидан ғоят руҳланиб, мева дарахтларини ва токларни меҳр-муҳаббат блан парвариш қилмоқда.

— Биз бу йил ҳар гектардан 75—80 центнердан узум ва мева олишни мўлжаллаб турибмиз, — дейди. ўрток Яҳ'ёев.

«Ленинобод» колхозининг 10 гектар токзори иккинчи йилдаёқ ҳосилга кириб мўл узум ҳосили йиғиб олинмоқда.

Колхознинг ватанпарвар а'золари бу йил кўкламда яна 15 гектар ерни токзор ва мевазор қилдилар. Кўчатлар яхши парвариш қилинганлиги учун бехато ўсмоқда.

Я. ИСМАТОВ.

Кино колхозчилар хизматида

Кеч кириши блан «Октябрь» кино-театрининг олди гавжум бўлабошлайди. Бу ерда кундузги меҳнатдан кейин ҳордиқ чиқаргани келган колхозчиларни ҳам, қишлоқ интеллигентларини ва мактаб ўқувчиларини ҳам кўриш мумкин.

Қорасув районидаги «Октябрь», «Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги» кинотеатрлари қишлоқ меҳнаткашларига намунали хизмат кўрсатмоқда. Бу кинотеатрлар тўрт ойдан бери томошабинларга кинофильмлар кўрсатиш планини 140—150 процентга етказиб бажармоқдалар. Яқин бирнеча кун ичида томошабинларга «Етуклик аттестати», «Дар'ё устидаги чироғлар», «Бой ила хизматчи» ва бошқа кинофильмлар кўрсатилди.

Район маданият бўлими ҳузуридаги иккита кўчма кино-установка ҳам колхозчиларга яхши маданий хизмат кўрсатмоқда. Т. С. Ойли, Ю. Гулин, Ю. Лобашов каби киномеханиклар қишлоқ меҳнаткашларига кино кўрсатишни яхши уюштириб, ойлик нормаларини 110—120 процент қилиб бажармоқдалар. Район маданият бўлими сентябрь ойининг қолган кунларида колхозчиларга яна 20 та янги бадиий фильм кўрсатишни планлаштириб қўйди.

Л. МАҲМУДОВ.

Ҳиндистон маданият ва сан'ат арбоблари делегацияси Тошкентга келди

СССР Маданият министрлигининг таклифи блан Совет Иттифоқида меҳмон бўлаётган Ҳиндистон маданият ва сан'ат арбобларининг Ҳиндистон Соғлиқни сақлаш министрининг ўринсобари М. Чандрасекхар хоним бошчилигидаги делегацияси 27 сентябрьда Тбилисидан Тошкентга келди.

Аэродромда Ҳиндистон маданият ва сан'ат арбобларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Маданият министрининг ўринбосарлари З. Р. Раҳимбобоева, А. З. Завьялов ва Ж. М. Тожиева, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Х. И. Юсупова, Чет эллар блан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Жўраев, СССР халқ артистлари Ҳ. Носирова, С. Эшонтўраева, А. Ҳидоятов, Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Турғунбоева, Алишер Навоий номидаги Ўзбек давлат опера ва балет театрининг директори Т. Ж. Жумаев ва Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг бошқа вакиллари кутиб олдилар.

Шунингдек делегацияни СССР Медицина фанлари академияси блан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг илмий сессияси ишларида иштирок этган доктор К. В. Кришнан бошлиқ ҳинд медик-олимлари ҳам кутиб олдилар.

Москвада ва Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларида ғоят зўр муваффақият блан концертлар берган ҳинд артистларига гулдасталар тақдим этилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Н. А. Муҳитдинов эрксевар ҳинд халқининг вакилларини ўзбек халқи номидан самимий табриклайди. У совет кишилари улуғ ҳинд халқининг ўзига хос ва чуқур миллий маданиятига юксак баҳо бермоқдалар, деди. Делегациянинг Ўзбекистонга келиши республика меҳнаткашларига ҳинд сан'ати блан янада яхшироқ танишиш имконини беради.

— Биз аминмизки, — деди сўзининг охирида Н. А. Муҳитдинов, — Ҳиндистон маданият ва сан'ат арбоблари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши совет ва ҳинд халқлари ўртасидаги дўстликнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади.

СССР халқ артисткаси С. Эшонтўраева та'сирли нутқ сўзлайди.

— Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари, — дейди у, — ҳинд сан'ати арбобларини, унинг етакчи усталарини, уларнинг номлари ҳинд халқининг қонуний ифтихори бўлган ва ҳозирги замон ҳинд сан'атидаги бутун илғор, бутун прогрессив нарсаларни ифодалайдиган сан'ат усталарини табриклаш блан бахтиёрдирлар.

Ҳиндистон маданият ва сан'ат арбоблари делегациясининг бошлиғи М. Чандрасекхар хоним жавоб нутқи сўзлади. У ўзларининг самимий кутиб олинганликлари учун чин қалбидан ташаккур изҳор қилди ва делегация а'золари ҳинд халқи сан'атини Ўзбекистон меҳнаткашларига кўрсатиш имкониятига эга бўлганликларидан чексиз хурсанд эканликларини айтди. М. Чандрасекхар хоним Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги маданий алоқаларнинг мустаҳкамланиши бутун дун'ёда тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Ҳинд артистлари Тошкентда бирнеча концерт берадилар ва республика меҳнаткашларининг ҳаёти блан танишадилар. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ишчан агитаторлар

Қорасув районидаги Жданов номли колхоз партия ташкилоти сабзавот экинларини парвариш қилиш ва уларни ўз вақтида йиғиб-териб олиш ишларига етакчилик қилмоқда. Колхоз агитаторлари оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни ҳарқачонгидан ҳам жонлантириб юбордилар. Агитпунктга 28 агитатор уюшган. Партия ташкилоти ҳар 10 кунда агитаторлар блан семинар ўтказиб туради. Бунда агитаторлар ўз иш тажрибаларини ўртоқлашадилар. Семинарларга актив қатнашаётган Т. Саматов, У. Турсунбоева, О. Собиров каби агитаторлар колхозчиларнинг дам олиш пайтларида улар ўртасида тез-тез суҳбатлар ўтказиб турадилар. Газета янгиликларидан, халқаро аҳвол ҳамда илғор колхозларнинг иш тажрибаларидан сўзлаб берадилар. Улар суҳбат ўтказиш олдидан турли хил адабиётлардан фойдаланадилар, ўз суҳбатларини кўргазмали материаллар, жонли фактларга боғлаган ҳолда олиб борадилар. Шунинг учун ҳам уларнинг колхозчилар блан олиб борган суҳбатлари қизиқарли ва та'сирчан бўлади. Агитаторлар кейинги кунларда муҳим ва актуал темаларда бирнеча суҳбатлар ўтказдилар. Айниқса, диннинг реакцион моҳияти, Ўзбекистоннинг совет ҳокимияти йилларида эришган ютуқлари, хотин-қизларнинг колхоз ишлабчиқаришидаги роли ва бошқа темаларда ўтказган суҳбатларга кўп колхозчилар қатнашди. Агитаторлар дала шийпонларини безатишда партия ташкилотига яқиндан ёрдам бердилар. Натижада ҳарбир дала шийпони ҳархил плакатлар, портретлар, колхозчиларни мўл-ҳосил етиштиришга да'ват қилучи шиорлар блан кўркам қилиб безатилди.

Партия ташкилотининг етакчилигида колхозчилар кечки сабзавот экинларини парвариш қилиш, юлиш, памидор териш, қовун-тарвуз узиш нормаларини ошириб бажармоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
Я. МИРЗАЕВ.

Партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилига тайёрланмоқдамиз

Марксизм-ленинизм назариясини эгаллаш партия а'зо ва кандидатлари учун энг муҳим ишдир. Улар марксизм-ленинизм назариясини эгаллаш блан партия сиёсатини чуқур тушуноладилар ва совет халқи олдида турган улуғвор вазифаларни бажаришга актив ҳисса қўшаоладилар.

Янгийўл шаҳар партия ташкилоти партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда бу соҳада ўтган йил йўл қўйилган хатоларни ҳисобга олиб, иш кўрмоқда. Чунки, ўтган йили ихтиёрийлик принципига кўп жойда амал қилинмаганлиги учун катта камчиликлар рўй берган эди.

Бу йил тўгараклар сони анча камайди, КПСС тарихи, сиёсий иқтисод ва философияни мустақил ўрганучилар сони сезиларли даражада кўпайди.

Биз янги ўқув йилига тайёргарликни бошлаб, пропагандистлар танлаш ва уларни тасдиқлаш ишини тугалладик. 1 сентябрьдан бошлаб шаҳар партия комитети ҳузурида доимоий ишлайдиган семинар ташкил қилинди. Яқинда ўтказилган семинарда Юсупов ва Полвонов ўртоқларнинг рефератлари муҳокама қилинди. Пропагандистларнинг рефератларини муҳокама қилиб туриш натижасида семинар самарали ўтмоқда.

Биз партия маорифи шохобчаларини комплектлаштирганда ихтиёрийлик принципига қаттиқ амал қилдик. Бу иш бошланғич партия ташкилотларида коммунистлар блан қизғин суҳбат ўтказиш асосида та'минланди. Шундай бўлишига қарамасдан айрим партия ташкилотларида бу йил ҳам юзакичиликка йўл қўйилди. Масалан, пахта заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ткаченко ихтиёрийлик принципини бузиб, ба'зи коммунистларни ўз-ўзича тўгаракларга ёзиб қўйган. Шаҳар партия комитети бу камчиликни тугатди ва ҳарбир коммунист блан алоҳида суҳбатлашиш асосида тўгаракларини тузди.

Бу йил мустақил ўқучиларнинг сони кўпайганлиги муносабати блан шаҳар партия кутубхонаси ҳузурида доимий ишлайдиган лекторий ташкил қилинди. Ҳозир лекторийда ўқиладиган лекцияларнинг тематикаси тайёрланди. Бунда партия, совет активлари ва ўқитучилар лекция ўқийдилар. Ўқиладиган лекциялар олдиндан кўриб чиқиб, муҳокама қилинади.

2 сентябрьдан бошлаб кечки марксизм-ленинизм университетида машғулотлар бошланди. Университетнинг биринчи курсига партия ва совет активлари ҳамда ўқитучилардан 86 киши жалб қилинди. Ҳозирги вақтда биринчи курс ўқучилари «Коммунистик партия манифести — программ хужжатдир» деган темада ўтказиладиган семинар машғулотларига тайёргарлик кўрмоқдалар.

Шаҳар партия кутубхонаси марксизм-ленинизмни мустақил ўрганучиларга ёрдам бериш учун ўз ишини қайта қурди. Кутубхона кундуз соат 2 дан кеч соат 10 гача очиқ бўлади.

Октябрь ойида марксизм-ленинизм университетини илгари битириб чиққан ходимлар учун философия юзасидан бир ойлик махсус семинар ўтказилади.

Бу йил биз коммунистларнинг назарий билимини ошириш учун ва биринчи кунларданоқ ўқишларни уюшқоқлик блан ўтказиш учун қизғин тайёргарлик олиб бормоқдамиз.

ДУСМАТОВА,
Ўзбекистон КП Янгийўл шаҳар комитетининг секретари.

Партия ташкилоти корхонанинг бир ме'ёрда ишлаши учун курашмоқда

Москва районидаги озиқ-овқат маҳсулотлари ишлабчиқарувчи артельнинг бошланғич партия ташкилоти ишчилар ўртасида социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқда. Артель коллективи область ҳунармандчилик кооперацияси корхоналари ўртасида бошланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, ойдан-ойга ишлабчиқариш планларини ошириб бажармоқда ва аҳоли учун кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда.

Партия ташкилоти артельнинг бир ме'ёрда ишлашига эришди. Бу артель ўтган йилга нисбатан маҳсулот ишлабчиқаришни икки бараварга кўпайтиришга муваффақ бўлди. Партия ташкилоти агитаторлар кучидан тўлиқ фойдаланиб, ишчилар ўртасида байрам олди социалистик мусобақасини кенг кучайтириб юборди.

Бошланғич партия ташкилоти ҳарбир ишчининг унумли ишлаши учун керакли барча шароитларни яратди. Партия йиғилишида цехларни ўз вақтида ёқилғи ва ун блан та'минлаш масаласи тўғрисида артель раиси ўртоқ Абдуллаеванинг ҳисоботи эшитилди. Бу йиғилишда ҳарбир сменанинг иши атрофлича муҳокама қилинди ва ҳарбир ишчининг иш соатидан тўғри фойдаланиши зарурлиги уқтирилди.

Партия а'золари смена ва бригадаларда партия мажлиси қарорини бажариш учун актив кураш олиб бордилар, коммунистлар ишда авангард бўлдилар. Ўртоқ Еременко мастер бўлган цех макарон ишлабчиқариш кунлик планини 130—135 процентдан бажаришга эришди. Носир Абдуллаев, Абдулла Акбархўжаев, Қумри Тошмуҳаммедова, Тоштемир Бозорбоев каби коммунистлар агрегатлардан тўғри фойдаланган ҳолда астойдил ишладилар ва смена топшириғини 140—150 процентдан бажаришга муваффақ бўлдилар.

Ишлабчиқаришда партия ташкилоти ўзбек хотин-қизлари активлигини оширишга алоҳида э'тибор бермоқда. Муаззам Шоиноятова, Шарифа Усмонова каби ёш ишчилар малака ошириш курсларида ўқиб келдилар. Авваллари уй иши блан шуғулланиб юрган Ойниса Шамсиддинова, Насиба Мусаева, Хурсан Одилова каби аёллар ишлабчиқаришга тортилди ва тажрибали ишчиларга бириктилди. Тез вақт ичида улар ҳунар ўрганиб, унумли ишлайбошладилар.

Партия ташкилоти коммунистларнинг ишлабчиқаришдаги авангардлигини та'минлаб, илғор ишчиларнинг иш тажрибаларини кенг ёйиши орқасида коллектив ярим йиллик давлат планини ошириб бажарди. Артельга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳамда Ўзбекистон касаба союзлари советининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофоти берилди.

Коллектив эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаб, йиллик планни СССР Конституцияси кунигача бажариш мажбуриятини олди. Артельда июль, август ишлабчиқариш планлари ошириб бажарилди. Социалистик мусобақани кучайтирган артель ишчилари 9 ойлик давлат планини 15 сентябрьдаёқ муваффақиятли бажардилар ва ой охиригача пландан ташқари 1,5 миллион сўм миқдорида озиқ-овқат маҳсулоти ишлабчиқариш учун курашмоқдалар.

Ўртоқ И. М. Блиндер 13 йилдан бери артель бошланғич партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлайди, у ҳарбир ишчининг ўз касбининг ҳақиқий мастери бўлиши учун яқиндан ёрдам беради, уларнинг фикрларига ўз вақтида қулоқ солади, ташаббусларини қўллаб-қувватлайди. Ҳар ҳафтада смена ва бригадаларда қилинган ишлар якунланади ва илғорларнинг иш тажрибалари оммалаштирилади. Партия ташкилоти агитаторлар орқали илғор технология процессларини пропаганда қилиш, иш вақтидан тўғри фойдаланиш, иш жойларини озода тутиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва иш унумини ошириш учун барча чораларни кўрмоқда. Натижада ишчиларнинг активлиги ошмоқда, аҳоли учун кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

М. ҒОЗИЕВ,
Я. МОРДУХАЕВ.

Хотин-қизлар раҳбарлик ишларига кўтарилмоқда

Оҳангарон шаҳар партия ташкилоти хотин-қиз кадрларни тарбиялашга э'тиборни кучайтирмоқда. Кейинги вақтда кўпгина хотин-қизлар жамоат ва хўжалик ишларида актив қатнашмоқдалар. Зуҳра Каримова, Мария Хафизова ва Ольга Ахматова ўртоқлар 9-нчи шахта хизматчилари ўртасида катта обрў қозонганлар. Улар ишлабчиқаришдан ажралмаган ҳолда янги касбларни ўрганмоқдалар.

Ўтга чидам берадиган ғишт ишлаб чиқарувчи заводнинг қолипчиси Н. Халиулина ишлабчиқариш планини сифатли қилиб икки баравар ошириб бажарди. М. Сергеева қурилиш ишига ўз ҳиссасини қўшиб кунлик нормани 150 процент бажармоқда.

Ишда ўзини кўрсатган кўпгина хотин-қизлар раҳбарлик ўринларига кўтарилмоқда. Муборак Бобохўжаева оддий ишчидан бригадирлик вазифасига кўтарилди. Кўп ўтмай цех бошлиғи этиб тайинланди, эндиликда эса маҳаллий саноат комбинатининг директорлик вазифасида ишламоқда. Инженер Валентина Соловьева «Узбекуголь» тресги комбинатининг директорлигига, Шарифа Ғаффорова шаҳар советининг бўлим мудирлиги вазифасига кўтарилди.

Икки юздан ортиқ хотин-қиз ўқитучи ва врач бўлиб ишламоқда, 44 хотин-қиз эса область ва шаҳар советининг депутатларидир.

Ф. ПЕТРОВ.

Н. А. Островский юбилейи олдидан

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиларининг Маданият саройида Н. А. Островскийнинг туғилганига 50 йил тўлишига бағишланган фотомонтаж ташкил қилинди. Фотоҳужжатлар гражданлар урушининг актив иштирокчиси, замонамизнинг ажойиб ёзучиси Н. А. Островскийнинг ҳаёти ва ижодини тўла акс эттиради. Фотоҳужжатлар «Болалик йиллари», «1925—1927 йиллар» «Гражданлар урушида иштирок этиши», «Островский бизнинг кунларда», «Островский асарлари халқ демократик мамлакатларида», «Островский ва ёзучилар» каби темаларга бағишланган.

Маданият саройига келучилар фотомонтажни зўр қизиқиш блан томоша қилмоқдалар.

Х. ҚАЮМОВ.

* * *

Яқинда Островский номидаги пионерлар саройида Николай Алексеевич Островский туғилган кунга 50 йил тўлиши олдидан ёзучининг ижоди ва ҳаётига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди.

Кечада 37-нчи мактабнинг IX синф ўқучиларидан Света Ғаниева «Ёзучининг ҳаёти», Галя Рословцева «Ёзучининг ижоди», 116-нчи мактабнинг IX синф ўқучиси Умид Йўлдошев «Пўлат қандай тобланди» романи ҳақида» деган темаларда доклад қилдилар.

Кеча охирида «Пўлат қандай тобланди» деган кино фильм кўрсатилди.

М. МИРЗАҚОБИЛОВ.

* * *

Тошкент юридик институти коллективи отоқли рус ёзучиси Н. А. Островский туғилган куннинг 50 йиллигини нишонлаш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Институтда ёзучининг ҳаёти ва ижодига бағишланган лекция ва суҳбатлар ўтказилаётир. Н. А. Островскийнинг ижоди ва ҳаётига бағишланган виставкада ёзучининг «Пўлат қандай тобланди», «Бўрон болалари» каби асарларидан намуналар бор. Шунингдек Островскийнинг ҳаёт йўлини тасвирлайдиган фото-монтаж ва фото-газеталарни студентлар зўр қизиқиш блан томоша қилмоқдалар.

А. ЧИНТОШЕВ,
А. АКБАРОВ.

* * *

ЧИРЧИҚ, (ЎзТАГ). Шаҳар жамоатчилиги отоқли совет ёзучиси Николай Островский туғилган куннинг 50 йиллигини кенг нишонлашга тайёрланмоқда. Шаҳар кутубхоналарида ёзучининг асарлари виставкалари очилди, унинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида лекция ҳамда суҳбатлар ўтказилмоқда. Шаҳардаги 1-нчи кутубхонада «Пўлат қандай тобланди» китоби бўйича китобхонлар конференциясини ўтказишга тайёргарлик кўрилаётир. Шу кунларда шаҳар кинотеатрларида Н. А. Островский асарлари асосида яратилган кинофильмлар кўрсатилаётир.

* * *

Чиноз районидаги Пушкин номли 1-нчи ўрта мактабда Н. А. Островскийнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Кечада мактабнинг тил ва адабиёт ўқитучиси Е. А. Сорокина «Н. А. Островский янги ҳаёт курашчиси» деган темада доклад қилди. 10-нчи синф ўқучиларидан С. Бобоева, Қ. Ғаниевлар ёзучининг асарларидан парчалар ўқиб бердилар. Шу куни Н. А. Островскийга бағишланган «Литературная газета» номли мактаб деворий газетасининг махсус сони чиқарилди.

Ана шундай адабий кечалардан яна бири Оржоникидзе районидаги М. Горький номли 2-нчи сон ўрта мактабда ҳам бўлиб ўтди. IX «А» синф ўқучиларидан Л Еронова, Л. Утишова, Л. Игнатьева ёзучининг ҳаёти ва ижоди тўғрисида мазмунли доклад қилдилар.

С. МУМИНОВ,
Т. УРУНОВ.

„Булар кичик цехлар“ эмиш

Маҳаллий саноат министрлигига қарашли Тошкент шаҳар Октябрь район саноат комбинати шаҳримиздаги кенг исте'мол моллари ишлаб чиқарадиган йирик корхоналардан биридир. Унинг 15 та цехида ишлаётган 500 дан ортиқ ишчи аҳолини кийим-кечаклар, рўзгор буюмлари ва қурилиш материаллари блан мўл-кўл та'минлаш учун самарали меҳнат қилмоқда.

Комбинат коллективи яқинлашиб келаётган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги ва Ўзбекистон ССРнинг шонли юбилейи шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, ишлабчиқаришда яхши натижаларга эришмоқда.

Комбинатнинг меҳнатсевар коллективи фидокорона меҳнат қилиб 8 ойлик давлат топшириғини ялпи маҳсулот бўйича ортиғи блан бажарди. Август ойи давлат плани 123,4 процент бажарилди. Ойлик ишлабчиқариш плани буюртма кийимлар тикиш цехида 224,4 процент, 1-нчи темирчилик цехида 192,5 процент, мих тайёрлаш цехида 131,4 процент ва 1-нчи рухлаш цехида 128,4 процент қилиб адо этилди.

Шубҳасиз, бундай юқори кўрсаткичларга эришиш комбинат коллективининг катта ютуғидир.

Аммо комбинат ишида катта камчиликлар ҳам бор.

Сиз комбинат директори В. Раҳмоновдан ёки комбинат партия ташкилотининг секретари Ҳ. Абдуманноновдан, ё бўлмаса бош инженер Ф. М. Матузовдан:

—Комбинатингизда ҳамма цехлар ҳам планини ошириб бажарадими?—деб сўрасангиз, уларнинг уччови ҳам бирдай жавоб берадилар:

— Комбинат бўйича ялпи маҳсулот ишлабчиқариш плани ойма-ойига ошириб бажарилмоқда.

—Ассортиментчи?

— Э, ассортиментни айлантириб нимэ қиласиз. Ишқилиб план бажарилса бўлди да. Биз асосий цехларга зўр берамиз. Ўшаларнинг иши яхши бўлса, план бажарилади, ёмон бўлса —йўқ. Уч-тўртта майда цехларимиз бор, улар номига цехлар. Улар планни ҳал қилмайди, —дейишади.

Мана шундай «майда» цехларга комбинат раҳбарлари кўпдан бери сра аҳамият бермай келаётирлар. Бу фикрни тасдиқлаш учун август ойидаги аҳволни кўрсатиш кифоядир. Шу ойда тунукасозлик цехи ойлик ишлабчиқариш планини 91,2 процент, эгар-жабдуқ цехи 56 процент, оёқ-кийим цехи 76 процент, 6-нчи ун тегирмони 60 процент, темирчилик цехи эса 36 процент бажардилар, холос. Комбинат бўйича шундай «майда» цехлардан 8 таси ўз планини бажармай, давлатга шу ойда 128 минг 900 сўмлик кам маҳсулот берди. Бундай кўнгилсиз аҳвол комбинат раҳбарларининг бу цехларни менсимасликлари орқасида юз берди.

Бу цехларда ишчи кучи ҳам, машина ва асбоб-ускуналар ҳам етарли, фақат хомаш'ё етишмайди. Комбинат та'минот бўлимининг бошлиғи ўртоқ Хўжаев ҳам директор Раҳмонов сингари барча цехларни «суюкли» ва «ўгай»та ажратиб қўйган. Унингча юқорида кўрсатилган 8-та цех «майда» цехлардан ҳисобланади. Бу цехларнинг бошлиқлари қанча талаб қилсалар ҳам Хўжаев турли важ кўрсатиб, уларга ўз вақтида хомаш'ё етказиб бермайди. Хўжаевдан ранжиган цех бошлиқлари директор Раҳмоновга, партия ташкилотининг секретари Абдуманноновга ёки бош инженер Матузовга шикоят қилсалар, улар, бўш машина бўлмаганлиги сабабли сизларга керакли нарсаларни ўз вақтида элтиб берзолмаётирмиз, деган баҳоналарни кўрсатадилар. Хуноб бўлган цех бошлиқлари:

— Ахир, биз ишчиларга нима деймиз, улар ишсиз ўтиришипти-ку? Нега барча цехларни баробар кўрмайсизлар?!—деб ҳаққоний талаб қилсалар, директор Воси' Раҳмонов:

—Бўлмаган гапни гапирманг, биз учун барча баробар,—деб жеркиб беради. Агар комбинат раҳбарлари барча цехларни баробар кўрсалар, барчасига бирдек аҳамият берсалар, нима учун 1-нчи рухлаш цехи ўтган ойда ойлик планини 128,4 процентга етказиб бажаргани ҳолда, худди шу хилдаги маҳсулот ишлаб чиқаручи 2-нчи рухлаш цехининг ишчилари планни 72,4 процентга зўрбазўр етказиб, 85 минг 300 сўмлик кам маҳсулот бердилар? Нима сабабдан 1-нчи цех складида хомаш'ё ошиб-тошиб ётипти-ю, 2-нчи цех рухловчилари учун хомаш'ё етишмайди? Агар ҳар икки цех тенг та'минланганда, 2-нчи цех коллективи ҳам ойлик топшириқни ортиғи блан бажармасмиди?

Агар комбинат раҳбарлари планни барча кўрсаткичлар бўйича бажариш тўғрисида қайғирсалар, нега оёқ-кийим, тунукасозлик, эгар-жабдуқ цехлари ўз вақтида зарур хомаш'ёлар блан та'минланмайди? Наҳотки Раҳмонов, Матузов, Абдуманнонов ва Хўжаев ўртоқлар партия ва ҳукуматимизнинг ҳарбир корхона барча кўрсаткичлар бўйича белгиланган программани бажариши шарт, деган кўрсатмаларини билмасалар?

Райпромкомбинат раҳбарлари исте'молчилар учун хилма-хил сифатли маҳсулотлар зарурлигини, бу маҳсулотларнинг катта ёки кичик цехда тайёрланиши уларни кам қизиқтиришини тушуниб олишлари керак. Улар айрим цехлар ҳисобига эмас, балки барча цехлар ҳисобига давлат планини ошириб бажаришга эришиш учун курашишлари лозим.

Х. ЖАЛИЛОВ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Комбинат қурилиши қачон тамомланади“

Газетамизнинг шу йил 23 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилиб, унда Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигига қарашли ипак комбинати қурилишида сур'атнинг ниҳоятда сустлиги, қурилиш-монтаж бошқармасининг раҳбарлари мавжуд имкониятлардан фойдаланмай келаётганликлари кўрсатилган эди.

Тошкент шаҳар партия комитетидан редакцияга хабар қилинишича, текширишда газетада кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Шаҳар партия комитети қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғига ва бошланғич партия ташкилотига ипак комбинатининг қурилишига 1954 йил учун ажратилган маблағни ўзлаштириш, механизмдан унумли фойдаланиб, қурилиш сур'атини тезлаштириш ва ишчи, хизматчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларни кучайтириш тўғрисида кўрсатма берган.

„Харидорлар талаби ҳисобга олинмаётир“

Газетамизнинг шу йил 12 май сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилиб, унда Пискент район савдо ташкилотлари ҳозирги талаб даражасида ишламаётганликлари, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олмаётганликлари, айрим ерларда совет маданий-савдо қоидаси бузилаётгани ва бошқа камчиликлар кўрсатилган эди.

Тошкент область матлубот союзи правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ Ашрафхонованинг редакциямизга хабар қилишича газета материали юзасидан текшириш ўтказилиб, унинг натижаси Пискент район матлубот союзи правлениесида муҳокама қилинган ва мақолада келтирилган фактлар тўла тасдиқланган.

Район матлубот союз правлениеси харидорбоп хилма-хил моллар келтириш, маданий-савдо қилиш ва туриб қолган молларни тез вақт ичида сотдириш тадбирини кўрган ҳамда ўз вазифасига мас'улиятсизлик блан қараб келган товаровед Шайдуллинни ишдан бўшатган.

Абу Али ибн Сино илмий меросининг клиник хирургиядаги аҳамияти

Ҳ. Ғ. ҒАФУРОВ,
медицина фанлари доктори

Ибн Синонинг жаҳон фани хазинасига жуда катта ҳисса қўшганлиги ма'лум. Унинг ижодий фаолияти ўзининг хилма-хиллиги блан ажралиб туради. Олим айниқса медицина соҳасида катта шуҳрат қозонди. Гиппократ мактабининг традициялари блан тарбияланган Гален ва Ўрта асрда яшаган машҳур врач ҳамда химик Абу Бакир Муҳаммад ибн Зикриё Ал Рози ҳамда Али ибн Ал Аббос Ал Мажусий ишларини ижодий тарзда ўзлаштирган ибн Сино бу бой меросларни ўзининг врачлик тажрибалари ва кузатишлари блан бойитиб, янада юксак даражага кўтарди. Ибн Синонинг медицинага доир дун'ёқараши оргиналлиги блан ажралиб туради. У ўзидан илгари ўтган олимларнинг илмий меросларини ўз тажрибалари асосида қайтадан ишлаб чиқди.

Машҳур ватандошимизнинг мероси Совет медицина фани арбоблари учун жуда қимматли манба'дир.

Ибн Сино ўзининг медицина соҳасидаги асосий асари «Алқонуни фит-тиб» (медицина билимлари қонуни) блан дун'ёга машҳур бўлди. Бу асар 700 йил давомида фақат Шарқ врачларининггина эмас, балки бутун дун'ё врачларининг ҳам бирқанча авлодини медицина соҳасида тарбиялаб келди.

«Алқонун» бешта китобдан иборат бўлиб, медицина фанининг турли соҳаларига, чунончи анатомия, диагностика, терапия, хирургия, патология, доришунослик, диэтетика, гигиена, касални парвариш қилиш ва ҳоказоларга оид бирқанча бўлимларни ўз ичига олади. «Алқонун»нинг биринчи китоби медицинанинг умумий масалаларига бағишланган. Бу биринчи китоб блан яқиндан танишиш Абу Али ибн Синонинг дун'ёқараши мунтазам дун'ёқараш эканлигини кўрсатади. Бу китоб катта форматли 222 саҳифадан иборат бўлиб, 4 қисмга бўлинади. Бу китобда суюқлик — ширалар (хилт) ва темперамент (мижоз) ҳақидаги та'лимот ёритилган. Бу китобда одам организмининг тузилиши ҳақидаги билимларга катта ўрин берилган. Ибн Сино одам скелетининг структурасини мукаммал билган ва ўз асарида мускуллар, бўғинлар, пай, бойламлар, марказий ҳамда периферик нерв системаси, қорин ва кўкрак бўшлиғидаги органларнинг тузилиши ҳамда функцияларини тўла ёритган.

Ибн Сино ўзининг «Алқонун» китобида бош мия ва орқа мия организмнинг соғлик ва патологик ҳолатларидаги фаолиятида иштирок этади, деб бирнеча марта та'кидлаб ўтади. СССР Фанлар Академиясининг корреспондент а'зоси, марҳум профессор А. Ю. Якубовский ибн Синонинг анатомияни жуда яхши билганлигини қайд қилиб, бундай деб ёзади: «Ибн Сино ўликларни ёриб кўрмаган бўлса, одам гавдасининг тузилишини шу қадар яхши билаолармиди? Текширишнинг энг ишончли бирдан-бир йўли бўлган бу усулни ибн Сино яширинча қўллаган деб ўйламоқ керак».

Ислом дини ва унинг ҳамма бид'атларини тарғиб қилучи реакцион руҳонийлар ҳукмронлик қилган даврда ибн Синонинг бу иши унинг ақл-идрок курашчиси, хурофот ва диний-мистиканинг душмани эканлигидан гувоҳлик беради.

Биринчи китобнинг иккинчи қисми касалликларнинг сабаблари ҳақидаги масалага ва умумий диагностикага бағишланган. Автор китобнинг бу қисмида соғломлик ва касаллик белгиларини тасвир этишга катта аҳамият берган. Ундан кейин «Пульс ҳақида та'лимот» ҳамда «Сийдик ва нажасни текшириш» ҳақида ма'лумот берилган.

Биринчи китобнинг учинчи қисми касалликларнинг олдини олиш чораларини баён қилади. Тасвир этилган бу профилактик тадбирлар ўзининг жуда ҳам ма'қул ва мақбул эканлиги блан кишини ҳайратда қолдиради. Бу тадбирлар шу кунгача ўз аҳамиятини йўқотган эмас.

Автор соғлиқни сақлашнинг асосий шарти ёш ва мижозга қараб режимга қаттиқ риоя қилишдир, деб ҳисоблайди. Ибн Сино баданнинг тозалигига, овқатланиш режимига, исте'мол қилинадиган овқат ва ичимликнинг сифат ва миқдорига, жисмоний машқларга катта э'тибор беради.

Биринчи китобнинг тўрттинчи қисми умумий касалликларни даволаш усулларининг классификациясига бағишланган.

Абу Али ибн Сино «Алқонун»нинг тўртинчи китобида турли касалликларни хирургик усуллар блан даволашга тўхталиб ўтади. Абу Али ибн Сино тасвирлаган барча хирургик методларни бу кичкина мақолада тўла ёритаолмаймиз. Биз, ибн Синонинг ўзи муваффақиятли равишда қўллаган ба'зибир операция усулларидан ўқучини хабардор қилмоқчимиз, холос.

Абу Али ибн Сино куйишни икки хилга — алангадан куйишга ва қайноқ сувдан куйишга бўлади ва бунда биринчи ва иккинчи даражали куйишнинг клиник манзарасини тўла тасвирлаб беради. Куйишнинг биринчи даражасида эритема — қизариш бўлади, иккинчи даражасида эса пуфакчалар пайдо бўлади. Ибн Сино, куйишнинг биринчи соатларидаёқ дарров даволашга киришишни тавсия этади. Даволаш кечиктириладиган бўлса, ибн Синонинг фикрича, куйган а'зода ва ички органларда турли оғир касалликлар пайдо бўлади.

Абу Али ибн Сино куйишнинг биринчи даражасини пишган оқ ғиштнинг кукуни, арман тупроғи, тухум оқи ёки сариғи блан даволаб, яхши натижа олган. Куйишнинг иккинчи даражасида сирка, атргул суви, опий, прован мойи ва ўсимлик мойларини ишлатган.

Ибн Сино елка суяги чиққанида елка бўғими шаклининг ўзгаришига, қўлнинг ҳаракатланмай қолишига, елка суяги бошчасининг қўлтиқ томонга сурилишига, елканинг танадан узоқлашганига ва чиққан суякни тортганда пружинасимон ҳаракат бўлишига э'тибор беради. Ибн Сино чиққан суякни куч блан тўғрилаб жойига солган.

«Алқонун»нинг диагностика ва суяк чиқишини даволашга бағишланган боби диққатга сазовордир. Ибн Сино суякнинг очиқ ва ёпиқ синишини фарқ қилади. У, суякнинг ёпиқ синишида бўладиган крепитация (шиқирлаш) каби симптомга алоҳида э'тибор берган ва уни «хаш-хаш» деб атаган. У, крепитация суякнинг тўла синганини кўрсатади, деб ҳисоблаган.

Ибн Сино, синган суякни даволашда суяк бўлакларини тортиб ва учма-уч келтириб, тахтакачлаб тузатган. «Синган қўл-оёқни жуда оҳисталик блан тортиш керак, — деб ёзади ибн Сино, — қаттиқ тортиш қон томирларининг узулишига ва қўл-оёқнинг ириб кетишига сабаб бўлиши мумкин, нервлар узилса — қўл-оёқ палаж бўлиб қолади». У, қўл-оёқ ириб кетганда кесиб ташлаш лозим, деб тавсия этади. Абу Али ибн Сино синган суякни даволашда суяк бўлакларини эртароқ тўғрилаб олишга катта аҳамият беради. У, синган суяк бўлакларини тўғрилаб олгандан кейин қўл-оёқнинг соғлом жойини қўшиб тахтакачлашни тавсия қилади. Бунда тахтакач қаттиқ қисиб боғланган бўлса қон айланишини бузиб, қўл-оёқнинг иришига сабаб бўлиши мумкин, бўш боғланган бўлса, суяк бўлакларининг бир-биридан узоқлашишига ва натижада синган суякнинг битмаслигига сабаб бўлади, деб уқтиради.

Абу Али ибн Сино ўзининг «Алқонун» китобида жароҳатларни даволаш масаласига муфассал тўхталади. У жароҳатларни, янги (йирингсиз) ва йиринглаган жароҳатларга бўлади. Жароҳатларни даволашда, уни дока блан ёпишни маслаҳат беради. Бундай бойлаш жароҳатни ифлосланишдан сақлайди, деб ҳисоблайди.

Абу Али ибн Сино жароҳатнинг сувини тортиш учун найча ва дока пилик ишлатган, шунингдек вино, кипарис баргининг қайнатмаси, нинабарг суви ва винода эритилган кўк ёнғоқ сувига дока ҳўллаб қўйган. Вино ва турли ўсимликлар дамламасининг антисептик (юқумсизлантиручи) та'сир этиши ибн Синога ма'лум бўлган деб ўйламоқ керак.

Ибн Сино абсцесс ва флегмоналарни даволашда хирургик усулни кенг қўллаган, уларни ёриш учун ланцет (ниш) ишлатган. У, флегмона ва абсцессларни мускул толаларининг йўналишига қараб ёриш керак, дейди ва қон томир ҳамда нервларни кесиб юбормаслик учун уларнинг топографиясини билиш лозим, деб та'кидлайди. Абсцесс ва флегмона бўшлиғига найча ва дока пиликдан яхшилаб дренаж қўйиш керак, деб тавсия этади.

«Алқонун»да қовуқ (сийдик пуфаги) даги тошни хирургик йўл блан олиб ташлаш, қовуқни ҳайвонлар терисидан тайёрланган эгилучан — юмшоқ (эластик) катетер блан катетеризация қилиш муфассал ёзилган.

Юқорида айтилганлардан ташқари, ибн Сино бурун бўшлиғи касалликларини ҳам (полипни олиб ташлашни) ва оғиз касалликларини (чириган тишларни даволаш ва олиб ташлашни) ҳам билган. У, тилнинг ёмон сифатли ўсмаларини операция йўли блан олиб ташлаш керак, деб тавсия қилади ва шунингдек гавданинг бошқа жойларида учрайдиган ёмон сифатли ўсмаларни операция қилиш усулларини тўла тасвирлайди. Ўсма блан бирга унинг атрофидаги тўқималарни анча нарисидан кесиб олиб ташлашни ибн Сино асосий қоида деб ҳисоблайди ва бунда қон томирларини ҳам олиб ташлашни тавсия қилади. Касаллик рецидивининг олдини олиш учун ибн Сино ўсмани кесиб олиб ташлашдан кейин ҳосил бўлган жароҳатни қизитиб чўғ қилинган темир блан куйдириш керак, деб тавсия этади. Ибн Сино перитонитда қоринни ёришни ва йирингни чиқариб юбориш учун қорин бўшлиғига дренаж қўйишни таклиф қилади. У бовосил тугунларини операция йўли блан олиб ташлашни ҳам тўла тасвирлайди.

Жароҳатларни тикишда Абу Али ибн Сино аёлларнинг сочи, ипак ва оддий иплардан фойдаланган.

Абу Али ибн Сино кўпинча хирургик операцияларда оғриқ қолдириш усулини қўллаган. Бунинг учун белладонна, қоҳу уруғи, опий, манрагори қайнатмаси, вино ва шу каби оғриқ қолдиручи моддалардан фойдаланган. Абу Али ибн Сино «организмда қон кўпайиб кетганда», «қон касаллигида, я'ни қоннинг сифати бузилганда», ва шунингдек «ўпкадан қон кетганда» қон чиқариш фойдали деб билган. Ибн Сино венесекция қилиш йўли блан қон чиқарган «венесекция қилишдан олдин венесекция қилинадиган жойнинг юқорисига жгут қўйиб ва сиқиб қон томирларини қонга тўлатиш керак» деб талаб қилади.

Беморни операция қилиш учун тайёрлашга ибн Сино катта аҳамият берган. У, сурги дори бериб беморнинг ичини яхшилаб тозалаш керак, деб талаб қилади; ба'зан у операция қилишдан олдин бемордан қон чиқарган ва махсус парҳиз буюрган. Ибн Сино қандай касалларни операция қилиш ва қайсибирларини операция қилмаслик устида муфассал тўхталиб ўтади.

Абу Али ибн Синонинг клиницист-хирург эканлиги ва ўзининг билим даражаси блан давридан бирқанча асрлар олға кетганлиги юқорида баён қилинганлардан равшан кўриниб турипти. Кўп четэл авторлари Абу Али ибн Сино хирургия блан шуғулланмаган, деб да'во қиладилар. Юқорида келтирилган мисоллар бу фикрнинг тамомила нотўғри ва ҳақиқатга хилоф эканлигига шубҳа қолдирмайди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси натижасида, Коммунистик партия раҳбарлиги остида мамлакатимизда фан, маданият ва сан'ат чинакамига ривож топди. Ўтмишда ибн Сино каби буюк фан арбобларини етиштириб чиқарган Ўрта Осиё халқларининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти йилдан-йилга гуллаб-яшнамоқда.

Илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириб, йиғим-терим сур'атини кун сайин оширайлик, мамлакатга кўпроқ а'ло сорт пахта топширайлик!

Пахта соатли график асосида терилмоқда

Мирзачўл районидаги Куйбишев номли колхоз а'золари ўтган йил пахта тайёрлаш давлат планини бажариб, катта муваффақият қозонган эдилар. Колхозчилар СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги қароридан руҳланиб бу йил янада мўл ҳосил етиштиришга эришдилар.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти пахта йиғим-теримига катта тайёргарлик кўрдилар. Барча бригадаларда сушилкалар, хирмонлар барвақт ремонтдан чиқарилди. Терим учун зарур металл, техник воситалар тўла-тўкис тахт қилинди.

Теримчилар учун маданий-маиший шароит туғдириш тадбирлари амалга оширилди. Натижада колхозда пахта йиғим-теримига эрта киришилди. Ҳозир колхозда пахта терими жадал сур'ат блан давом эттирилмоқда.

Ҳар гектар ердан ўртача 24 — 28 центнердан пахта бериш учун курашаётган Турсунбоев, Останқулов ва Қурбонбоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда терим ишлари уюшқоқлик блан ўтмоқда. Бу бригадаларда теримга ажратилган колхозчиларнинг барчаси ҳар куни ўз нормасини тўла ва ошириб бажармоқда. Шунинг учун бу бригадалар кунлик пахта топшириш графигини ошириб адо этмоқдалар.

Колхозда пахта теримини соатли график асосида уюштириш ҳам анча яхши натижа бераётир. Бригада ва звеноларда участканинг ҳосили ва унинг етилиши даражасига қараб белгиланган кунлик нормага мувофиқ ҳарбир теримчи иш шароити ва ўз қобилиятини ҳисобга олиб ҳар соат ва бутун иш кунида қанча пахта теришини аниқлаб олади. Сўнгра у ҳар соатда терган пахтасини графикка солиштириб кўради. Соатли график бажарилмай қолса, унинг сабаблари, ишнинг равон боришига халақит бераётган камчиликлар аниқланади ва дарҳол бартараф қилинади. Соатли график ҳарбир теримчининг айни соатда қиладиган ишини олдиндан кўришга имконият бераётир. Теримчи ўзининг иш пайтида бутун ҳаракатини системага-тартибга солади. Бироз ишлашдан кейин астойдил қилинган ҳарбир ҳаракат унумли бўлиб бораверади. Бирнеча кун такрорланган иш процесси теримчининг малакасини ва унинг меҳнат унумини оширади.

Куйбишев номли колхознинг И. Мустафаев, К Анорбоев ва бошқа илғор теримчилари ўтган йил соатли график асосида ишлаб, 10 минг килограммлаб пахта терган эдилар. Улар бу йил иш усулларини янада такомиллаштириб, кунига 150 — 200 килограммдан пахта термоқдалар.

Ўртоқ Мустафоев ўз методини бошқаларга ўргатмоқда. Унинг тажрибасини қўлланиб ишлаётган теримчилар кунлик нормани ошириб бажаришга эришаётирлар.

Куйбишев номли колхоз а'золарининг орзу-мақсадлари битта — у ҳам бўлса теримда илғор иш методини қўлланиб, етиштирилган мўл ҳосилни охирги граммигача териб, давлатга топширишдан иборат.

Ҳозир колхоз а'золари социалистик мусобақани кенгайтириб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 15 октябрьгача бажариш учун курашмоқдалар.

З. ОТАХОНОВ.

Илғорларга тенглашиш учун

Октябрь районидаги Маленков номли колхоз ўтган йили ҳарбир гектар ердан 12,6 центнердан пахта ҳосили етиштирган эди. Илгари районда қолоқ колхозлардан бири ҳисобланган бу колхоз а'золари бу йил 850 гектар пахта майдонининг ҳарбир гектаридан 28 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар.

КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларидан илҳомланган колхоз а'золари пахта йиғим-терим ишларини оммавий равишда қизитиб юбордилар. Пахта майдонининг 420 гектаридаги ҳосил машина блан теришга ажратилиб, ғўза баргларини тўкиш ишлари сифатли ўтказилди.

Колхозда теримчилар мусобақаси авж олиб, кўпмингкилограммчилар ҳаракати кундан-кунга кучайиб бормоқда. Улар ҳар куни ўз нормаларини 2 — 3 ҳисса ошириб бажараётирлар ва бошқа теримчилар ўртасида ўз иш усулларини ўртоқлашмоқдалар. Илғор теримчилардан Ирисгул Абенова ҳар куни 60 килограмм ўрнига 200 — 210 килограммдан пахта термоқда. У, Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейигача 16 тонна пахта териш мажбуриятини олган эди. Ҳозир у, теримнинг дастлабки 15 кунида 2746 килограмм пахта териб, колхозда энг олдинда бормоқда. Шунингдек, Хосият Норбекова, Ойнахон Ниёзова, Маҳбуба Болтабоева ва Равшан Ортиқбоевалар ҳар куни 140 — 170 килограммдан пахта териб, кўпмингкилограммчилар қаторини оширмоқдалар.

Бригадалараро мусобақалар қизиб кетди. Ҳаким Абдиев, Қўшанбой Пошонов бошлиқ бригадалар йиллик планни 20 октябрьгача бажариш учун курашмоқдалар.

Колхоз ҳар куни йиллик планнинг 1,5—2 проценти миқдорида пахта топшириб, районда биринчи ўринларда бормоқда.

Д. СОДИҚОВ.

Йиғим-терим ишлари намунали ташкил этилган колхозда

Пискент районидаги Сталин номли колхоз а'золари терим сур'атини тезлаштириб, ҳар куни йиллик планнинг бирярим-икки проценти миқдорида пахта тайёрламоқдалар. К. Рустамов бошлиқ бригада а'золари 73 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 30 центнердан пахта топшириш учун социалистик мажбурият олганлар. Бригада а'золарининг фидокорона меҳнати орқасида пахта далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Мавсум бошидан бери кунлик нормаларини ортиғи блан бажариб келаётган Андақулова, Т. Мовланова, К. Ёдгорова, М. Раимбоева каби ўнлаб илғор теримчилар ҳозирги пайтда иш сур'атини тобора оширмоқдалар.

Ҳозир шу бригаданинг Т. Мавлонова, Қ. Нурматов ўртоқлар башлиқ звенолари пахта планини 35 — 40 процентдан бажардилар.

Колхоз а'золари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллик юбилейи шарафига пахтанинг бир граммини ҳам нобуд қилмай териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

О. ЭШОНҚУЛОВ.

Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг механик-ҳайдовчиларидан С. Пардаев, Малик ва Муҳиддин Парпиев ўртоқлар Охунбобоев номли колхознинг 4-нчи бригадасида машина блан 2500 килограммдан пахта термоқдалар. **Суратда:** Охунбобоев номли колхознинг 4-нчи бригада бошлиғи **М. Ортиқов** (чапда) ва звено бошлиғи **А. Нишонов** ўртоқлар машина блан териладиган участканинг пахтасини кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Ўткир РАШИД.

Пахтазорда

Бош кўтарар қуёш уфқда,
Пахтазорга нур оқар эди.
Ироқлардан келган тонг куйи
Қулоқларга хўп ёқар эди.
Дала говжум, пахтазор чаман,
Бугун яна теримчилар мўл,
Меҳнат блан гуллаб яшнади
Неча йиллар қақраб ётган чўл.
— Келмаяпти машина — деди,
От чоптириб келган Онахон,
Тутоқдида шийпон ёнидан
Отин бурди МТС томон.
Этакдаги пахтасин тўкиб
Каримполвон бўларди ҳайрон:
— Райим, қара, бугун рансинг,
Тағин хуноб, авзойи ёмон.
— Таб'и хира, кетди қаёққа?
Биз томонга келса бўларди,
Мана биз ҳам ишлаёпмизку,
«Раҳмат» деса кўнгил тўларди.
Пахтасини қанорга тўкиб
Қад кўтарар аста Парпичол,
Марайимга қараб, бош чайқаб,
Сўзлай кетди, силаб у соқол:
— Осон тутма, ҳой, сен рансга,
Шошилтирар уни юрт иши.
Бир иш эмас, бутун колхозининг
Ташвишлари унинг ташвиши..
Кўрсатмоқчи бўлиб ўзингни,
Шунда биз деб та'на қиласан,
Лекин бу иш, бу меҳнатимиз,
Ўзимиз-чун, яхши биласан.
Ҳол сўрамай ўтиб кетди деб
Ярашарми гина қилсак биз.
Ким билади, бир дарди бордир,
Унинг дарди — бизнинг дардимиз.
— Парпиотам тўғри айтдилар,
Осон эмас опанинг иши.
Рансга айб тақишдан кўра,
Ишда ғайрат кўрсатиш яхши».
— Қуруқ гапга уста бўпдилар,
Гапирсинлар Марайимакам.
Ишга чиқмай, юриб қанча кун,
Бугун қилган ишлари ҳам кам.
— Ким қўйибди сенга гапни, ҳой,
Сен қолувдинг танқид қилмаган.
— Нега хафа бўласиз товба,
Йўққу бунда сизни билмаган?!
Марайимга қараб, ҳўмрайиб,
Аралашди сўзга Парпичол:
— Тўғри айтди Адол, Марайим!
Ўз айбингга иқрор бўлақол.
Раис келди машина блан,
Терим блан гавжум ҳар тараф.
Пахтазорнинг полвони бўлиб
Машиналар терар тонналаб.
Қўшиқ айтар кимдир узоқда,
Кўкда юлдуз чароқлаб кетди.
Мана, жадал терар Марайим
Ғайрат қилиб маррага етди.

Илғор теримчи

Янгийўл районидаги Маленков номли колхознинг илғор теримчиларидан комсомол а'зоси Э. Ўлпонова ўтган йилги мавсумда 12 минг килограмм пахта терган эди. Бу йил эса у мавсумда 15 минг килограмм пахта териш учун социалистик мажбурият олди. Э. Ўлпонова олган мажбуриятига яраша иш қилмоқда. У барвақт далага чиқиб, иш кунидан тўла ва унумли фойдаланади. Пахтани сортларга ажратиб термоқда. Ўртоқ Ўлпонова теримнинг биринчи кунидаёқ 80 килограмм пахта териб, нормани икки баровар бажарган эди. Учинчи кунда эса 100 килограмм пахта терди. Ўртоқ Ўлпонова теримда меҳнат унумини тобора ошириб, ҳозир кунига 160 — 170 килограммдан пахта тераётир. Бу илғор теримчининг тажрибаси колхозда кенг ёйилмоқда. Теримчилардан Х. Наврўзова ва бошқалар ҳам соатли график асосида ишлаб, ҳар куни 120 — 130 килограммдан пахта термоқдалар.

У. ИСЛОМОВ.

Пахта тайёрлашдаги қолоқлик тезда тугатилсин

«Ватан учун» қишлоқ советидаги Навойи номли колхоз а'золари йиғим-терим ишлари сур'атини кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Колхоз а'золари 584 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил топширш ҳақида олган социалистик мажбуриятларини шараф блан бажариш йўлида астойдил меҳнат қилиб етиштирган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда фидокорлик кўрсатмоқдалар. Колхоз сентябрьнинг иккинчи ўнкунлигида пахта териш ва тайёрлашда энг юқори ўсишга эришгани учун район кўчма Қизил байроғини олишга муваффоқ бўлди.

Навойи номли колхозда пахта териш ва тайёрлашда меҳнатнинг тўғри ташкил этилиши, колхозчилар ўртасидаги социалистик мусобақанинг кенг йўлга қўйилиши натижасида яхши самараларга эришилмоқда. Содиқбекова, опа-сингил Лайло ва Карима Рустамовалар каби илғор теримчиларнинг икки қўллаб пахта теришдаги тажрибалари кенг оммалаштирилаётгани туфайли колхозда кундалик график ошириб бажарилмоқда. Райондаги Сталин номли, Маленков номли колхозларда ҳам кейинги кунларда пахта териш ва тайёрлаш сур'ати кескин равишда кўтарилди. Бу колхозлар кунига 1,5 процентга етказиб пахта топширмоқдалар.

Лекин, умуман олганда район колхозларида пахта териш ва тайёрлаш мутлақо қониқарсиз бораётир. Яқинда социалистик мусобақа шартларининг бажарилишини ўзаро текширишдан ўтказган озарбайжонли пахтакорлар 1-нчи МТС зонасидаги колхозларда йиғим-теримга тайёргарликсиз киришилганлигини кўрсатиб ўтдилар, меҳнатни ташкил этиш, колхозчиларга терим даврида маданий-маиший шароитни яхшилаш, улар орасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш ишига етарли аҳамият берилмаётганлигини очиб ташладилар.

Янгийўл райони бултур 20 сентябрьгача йиллик планни 17,7 процент бажарган эди. Бу йил 20 сентябрьгача эса план атиги 6,2 процент бажарилди. Ленин номли ва Ворошилов номли колхозлар пахта тайёрлашда ўтган йилги сур'атдан 15 процент. Петров номли колхоз 12 процент орқада қолаётир. Ана шундай аҳволга карамай, колхозларда дала ишлари сур'ати кучайтирилмаётир. Натижада район бўйича тайёрланаётган пахта 0.8—0.9 процентдан ошмаётир. Куйбишев қишлоқ советидаги Фрунзе номли колхоз сентябрьнинг ўтган ўнкунлигида планнинг 2.5 процентини, Свердлов қишлоқ советидаги «XIX партс'езд» колхози 3.2 процент. «Ватан учун» қишлоқ советидаги Хрушчев номли колхоз 3.6 процент миқдорида пахта топширди, холос. Ҳозир пахта яхши очилишига қарамай теримга ажратилган колхозчиларнинг 20—30 проценти дала ишларига жалб этилмаган.

Ниёзбоши қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз ҳар куни 2 процентга етказиб пахта топшириш имкониятига эга. Колхоз ҳали бир кун ҳам бир процентдан ошириб пахта топширгани йўқ. Бунга мавжуд ишчи кучларидан етарли фойдаланмаслик сабаб бўлаётир. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ишга ярокли барча кишиларни пахта теримига жалб қилишга эришмаган. Кейинги икки-уч кун ичида теримда қатнашаётганларнинг сони янада камайиб кетди.

Фрунзе номли колхоз ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажармади. Йиллик план 92 процентда қолди. Колхозда пахта теримига кеч киришилди, йиғим-терим ишлари кеч кузгача чўзилиб кетди. Натижада ҳосилнинг бир қисми далада нобуд бўлди. Ана шу камчиликлар бу йил ҳам такрорланмоқда. Колхоз а'золари бу йил 923 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 36,5 центнер ўрнига 38 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Лекин колхознинг биронта бригадасида ҳам шу мажбуриятга яраша иш олиб борилмаётир. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг 1954 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлаш тўғрисидаги қарори асосида йиғим-терим давридаги ишларни қайтадан ташкил этмаганлар.

Бу колхозда ҳам кўпгина колхозчилар пахта теримига қатнашмаётир. Т. Жонтолиев бошлиқ 7-нчи, Т. Саидвалиев бошлиқ 2-нчи, М. Алчўразов бошлиқ 3-нчи бригадаларда меҳнат интизоми бўшаштириб юборилган. Ўртоқ Жонтолиев бригадасида ҳам ба'зи кишилар теримга тортилмаган. Саидвалиев ва Алчўразов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда бригаданинг 50—60 процент а'золаригина теримга қатнашмоқда. Бригада бошлиқлари меҳнат интизомини даставвал ўзлари бузмоқдалар. Жонтолиевнинг хотини Буадхар шу кунгача битта ҳам меҳнат куни ишламаган. Шу бригада а'зоси Танжонова, 8-нчи бригада бошлиғининг хотини Сорахон Маматовалар ҳам колхоз ишлабчиқаришида қатнашмай келадилар.

Районнинг «Коммунизм», Хрушчёв номли, Петров номли ва бошқа колхозларида ҳам йиғим-теримнинг қизғин даврида ана шундай аҳвол юз бериб келмоқда.

Колхоз раҳбарлари пахтани машина блан териб олишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ишига мас'улиятсизлик блан қарамоқдалар. Ленин номли колхознинг 30-нчи бригадасида 2 гектар, 24-нчи бригадасида ҳосили машина блан теришга ажратилган 3 гектар ернинг пахтаси қўлда териб юборилган. Молотов номли колхознинг 2-нчи ва 13-нчи бригадаларида ҳам машинада теришга ажратилган ерларда колхозчилар пахта термоқда.

Ҳозир район колхозларида ҳар куни 1,5—2 процентга етказиб пахта тайёрлаш учун ҳамма имкониятлар бор. Район партия ва совет ташкилотлари йиғим-теримнинг дастлабки кунларида йўл қўйилаётган камчиликларни дарҳол тугатиб, барча куч ва воситаларни пахта териш ва тайёрлаш сур'атини кескин равишда кучайтириш учун сафарбар қилишлари, графикни ошириб бажаришга эришишлари керак.

Т. НИШОНБОЕВ.

Қумри Ўрмонова ҳозиргача 3950 килограмм пахта терди

Бўка районидаги Каганович номли колхознинг ўртоқ Н. Исматов бошлиқ бригада а'золари пахта теримига ғоят уюшқоқлик блан киришиб, терим сур'атини кундан-кунга оширмоқдалар.

Бригаданинг кўпмингчилар ҳаракатига қўшилган илғор теримчилари меҳнатда ўрнак кўрсатиб кунлик нормаларини доим ошириб бажармоқдалар. Теримчилардан Қумри Ўрмонова ва Р. Усмонова ўртоқлар айниқса ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Улар кунига 230—250 килограммдан пахта термоқдалар. Ўртоқ Ўрмонова 15 кунда 3950 килограмм, ўртоқ Р. Усмонова 3620 килограмм пахта териб топширдилар. Бу теримчилар Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача ўз мажбуриятларини ошириб бажариш учун курашмоқдалар.

П. ЛИСЕНКО,
Бўка районидаги 1-нчи МТСнинг агрономи.

Ҳамқишлоқлар

Бугун Боқи ота одатдагидан эрта турди. У, товуш чиқармасликка ҳаракат қилиб, ўғли ётган уйга кўз ташлади. Оқил бўлса аллақачон уйғонган эди.

—Вақт бўлиб қолдими, ота?—сўради у.

— Йўқ, ухлайвер ўғлим, ҳали гудокка анча бор.

— Броқ Оқилнинг ҳеч уйқуси келмади. У, ширин хаёллар блан банд эди. Кўпдан бери орзу қилинган ва энди етиб келган бу ишнинг биринчи куни қандай бўларкин.

Ота ва ўғил—Абдуллажоновлар бугун шошилиб овқатландилар, уйдагилар блан хайрлашиб, йўлга чиқдилар. Йўл кичик чакалакзор орқали ўтиб, кенг анҳор бўйлаб чўзилиб кетган. Анҳор сувининг гуриллаб оқиши, энди кўтарилиб келаётган қуёшнинг заррин нурларида товланаётган гуллар, участка деворларидан осилиб турган ток новдалари, кўп этажли иморатлар блан тўлган севимли шаҳар —буларнинг ҳаммаси кишига ором бахш этарди.

Икки томонига акация дарахтлари ўтқазилган тўғри ва кенг аллея комбинат территориясининг ичкарисига олиб борар эди. Чирчиқ электрохимия комбинати илғорларининг тратуарнинг ўнг ва чап томонидаги баланд тахталарга ўрнатилган портретлари кўзга ташланиб турарди. Боқи ота ўғли блан цехга томон йўл олар экан, унинг усти-устига ёғдираётган саволларига жавоб беришга улгураолмас эди.

—Депутатлик значогини таққан мана бу қиз Маслова. Ишлабчиқариш новатори. Уни бутун дун'ё танийди, — деди фахр блан ота.—Мана бу киши эса аппаратчи Жўра Эгамбердиев. Ўзи мастерлар мактабида ўқийди, цехда ҳам а'ло ишлайди, — Боқи ота портретлардан бири олдида тўхтади-да:

—Танияпсанми?-деб сўради ўғлидан. Оқил, кулча юзли кичкинагина қора кўзли ёш йигитнинг портретига қаради. Портретни заводнинг ёш ҳаваскор рассоми чизган бўлишига қарамай, унинг юз-кўзларида улуғворлик акс этиб турарди.

—Ие, бу Шайхин-ку, деб юборди Оқил.

— Ҳа, Шайхин Тошимов, — тасдиқлади ота.—Бизнинг ҳамқишлоқ, комбинатнинг энг яхши генераторчиси. Сен ҳали ундан кўп нарсаларни ўрганиб оласан.

Генератор цехига ота ва ўғил смена башланишидан анча илгари келишди. Улар энг авал цех бошлиғининг кабинетига киришди. Ҳали вақт эрта бўлишига қарамай инженер Кальман иш кабинетида эди. У, Абдуллажоновларни хурсандлик блан қарши олди.

— Келинг, Боқи ота, ўғлингиз шу йигитми?

Оқил инженернинг синовчи назар блан қараб турушидан беихтиёр равишда қизариб кетди. Мана шу қисқа минутда Оқил «Мен ҳали жуда кам нарса билар эканман, инженердан мураккаб машина ва агрегатларни бошқариш ишини талаб қилишга ёшлик қилсам керак, моҳир ва отоқли ишчилар қаторидан жой олаолармикинман» деган фикрларни хаёлидан кечирди.

— Генераторчи бўлиш фикридан қайтмадингизми, ўртоқ Абдуллажонов? Бу енгил касблардан эмас. Балки бирйўла институтга кирганингиз қулайроқ бўлармиди? Ахир, сиз яқинда етуклик аттестати олдингиз-ку.

Кетма-кет берилаётган бу саволлардан Оқил бироз ўзини йўқотиб ҳам қўйди. «Фикрингиздан қайтмадингизми?» Бу қанақа савол бўлди, Йўқ, унинг, цехга бориб ишлаш, тажрибакор ишчи бўлиб етишиш ҳақидаги қарори қат'ий. Броқ ҳозир у, уялганидан жавоб учун кераkли сўз топаолмас эди. Ниҳоят Оқил ўзини тутиб олди.

—Мана мен, ҳатто, логорифмали линейка ҳам сотиб олганман, ҳаммасини тайёрлаб қўйдим, — деди.

— Жуда яхши қилибсиз.

Инженер Кальман беихтиёр кулиб юборди .У, икки Абдуллажоновга қаради: бири—кийимлари мойли ота, иккинчиси—бугун биринчи марта ишчи қиёфасига кирган кўк камзуллу ўғил.

— Йўқ,—ўйлайбошлади инженер, — Оқил Абдуллажонов ўзининг меҳнат йўлини бутунлай бошқача бошлайди. Чунки, унинг отаси бундан 12 йил илгари ишлаш учун цехга келганида Оқил каби ўнйилликни битирган ма'лумотли йигит эмас эди. Оқил ҳамма ишни тез орада ўзлаштириб олади. Кальман ана шу хаёлларга берилар экан:

— Қани Оқил, юринг, сизни цех ва у ерда қилинаётган ишлар блан таништириб чиқай, — деди.

Ёш Абдуллажоновга ҳамма нарса янги ва қизиқ туюларди. Улар цех лабораторияси, агрегатлар, қудратли станоклар ўрнашган кенг ва озода залларни айланиб кўрабошладилар. Кокс генераторлари ёнидан ўтаётганларида Кальман ма'ноли кулиб отага қаради ва;

— Сизнинг «эски қадрдонларингиз», Боқи ота, — деди.

Боқи ота бироз ўнғайсизланди-ю, лекин сир бой бермай қўлини силтади.

Кокс генераторлари бундан 30 йил илгари Англиядаги «Ньютон Чемберс» фирмасида тайёрланган бўлиб, инглиз капиталистлари уни узоқ вақт ишлатиб, кейин бошқа мамлакатларга сотган эдилар. Ота ўзининг дастлабки меҳнат фаолиятини шу генераторда ишлашдан бошлаган. Энди бўлса, совет инженерлари ундан 10 марта кучли ва кўп маҳсулот ишлаб чиқаручи генераторларни ижод қилди.

— Оқил, — деди Кальман нариги томондаги қудратли станокларни кўрсатиб, — энди сен мана шу генераторларда иш бошлайсан. Бу олдинги кўрган генераторларингдан юз марта афзал.

Оқилнинг кўз олдида янги, қудратли генераторлар саф тортиб турипти Бу генераторларда технологик газ олишнинг янги методларини қўллаганликлари учун комбинатнинг бир группа ишчилари, шу жумладан инженер Лев Кальман ҳам Сталин мукофоти лауреати деган шарафли ном олишга сазовор бўлган.

Оқилни генераторчининг иш жойи жуда қизиқтирди: бошқариш шчитлари турли туман асбоблар блан тўла. Минут сайин автоматлашган сигнал-лампочкалар ёниб турипти. Шуниси таажубки, шундай катта хўжаликни бир киши, ҳалигина ҳурмат тахтасида Оқил расмини кўрган йигит бошқараётган эди.

— Танишинг,—деди инженер, йигитнинг олдига яқинлашгач Оқилга.

— Танишмиз, ўртоқ инженер, — деди Оқил қувониб, — Шайхин менинг ҳамқишлоғим.

Жалоир қишлоғининг йигитлари қўл қисиб кўришдилар.

— Жуда соз, жуда ҳурсандман,—Кальман Оқилнинг елкасига қоқди,—мана, энди шу ҳамқишлоғингизга шогирд бўлиб ишлайверасиз,—Кальман Шайхинга қаради-да. сўзида давом этди,—хўш, Тошимов, вахтада иш қандай?

— Жойида, ўртоқ инженер, қўшниларимиз блан мусобақа шартномаси тузганимиздан кейин, ишимиз янада жонланиб кетди. Сталиногорскчилар тажрибаси ҳам ишимизга катта ёрдам бермоқда,—Шайхин сўзлар экан, бир нафас ҳам ишдан тўхтамади. У ўз генераторининг ҳаракатини кузатиб турди. Кальман ва Оқил, Шайхин блан вақтинча хайрлашиб, айланишда давом этдилар.

— Бу Сталиногорскчилар ким бўлади?—қизиқиб сўради Оқил инженердан.

— Улар Москва остонасига жойлашган Сталиногорск химкомбинатининг ишчилари, жавоб берабошлади Кальман,—Яқинда Тошимов бир группа ўртоқлари блан тажриба олмаштириш мақсадида ўша комбинатга борди, у ердан жуда бой тажрибалар олиб қайтди.

Биринчи иш кунида Оқил ўз ҳамқишлоқлари блан тез-тез тўқнашиб турди. Уларнинг ҳаммасини қизғин меҳнат процессида кўрди. У, бугун эрталаб ёпиштирилган «Молния»ни ўқийбошлади. Унга қуйидаги сўзлар ёзилган: «Ўзбекистоннинг 30 йиллиги шарафига ўз устига оширилган мажбурият олган генераторчи Шайхин Тошимов кунлик нормасини 250 процентга етказиб бажараётир». Оқилнинг кўзи нариги томондаги янги бир э'лонга тушди, унда: «Аппаратчи Тошимов социалистик мусобақада биринчи ўринда бормоқда» дейилган эди.

Оқил хайрон бўлди: «Наҳотки икки мас'улиятли постда Тошимовнинг бир ўзи ишласа?» Уни бу тушунмовчиликдан хамқишлоқларидан бири Файзи Нурхўжаев қутқазди.

— Фикрингни тушундим, ука,—деди у,—бу Тошимов- Шайхиннинг укаси —Парда бўлади.

— Э, Парда денг, у менинг қадрдоним-ку.

— Шундай, комбинатда ишлаётган ҳамқишлоқларимиз ярим цех ишчиларга тенг келади. Мана, бизнинг сафимизга сен ҳам келиб қўшилдинг, балли ука.

— Файзиака, ўзингиз ким бўлиб ишлаяпсиз?

— Қуритиш бўлимида кочегарман, жавоб берди Файзиака.

— Кочегар!?— хайратли кўзларни катта очиб Оқил қайта сўради.

— Ҳа. кочегар, лекин сен бизнинг ишдан кулма ука ҳа, эски касбдан ҳозир фақат ном қолди, халос. Қўл блан қилинадиган иш йўқ. Кўриб турибсанки, ҳамма процесс машина блан бажарилади Биргина потециометр, тягомер асбобларини назорат қилиб туриб, улгураолмай қоласан киши...

Кальман Файзи аканинг сўзларини ма'қуллаб: «Файзи жуда тўғри айтади» деди.

Комбинат ва цехлар блан танишиш бир — икки соат давом этди. Бу вақт ичида Кальман Оқилга дастлабки тушунчаларни берди ва шу блан бирга ишчилар бажараётган иш процессларини назорат қилиб чиқди.

— Қани, Оқил, Сизни Шайхиннинг олдига элтиб қўяй,— деди ниҳоят Кальман.— энди ишни бошлайберсангиз бўлади.

* * *

Шу куни смена иши тугагач, ишлабчиқариш кенгаши чақирилди Йиғилганлар орасида Оқилнинг 10 дан ортиқ ҳамқишлоқлари, смена бошлиғи Федор Одинцов, техник Александр Греднев, моҳир генераторчи Иван Семенов ва бошқалар бор эди.

— Бугунги кенгашимизда,—гап бошлади цех бошлиғи инженер Кальман,—рационализаторларимизнинг сўнгги таклифларини кўриб чиқамиз...

Шундан сўнг, кўп ўтмай орада қизғин тортишув бошланиб кетди. Бу тортишув цехнинг барча колективини қизиқтираётган муҳим масаланинг ҳал бўлаётганлигидан дарак берарди.

— Кизиб кетган газоходлардан тез-тез чиқиб турадиган шлаклар агрегатларнинг иш унумини пасайтиради, шлакларни олиб ташлаш учун эса генераторни вақтинча тўхтатиб туришга тўғри келади,—деди Федор Одинцов,—цех рационализаторлари бу мураккаб масалани оддийгина ҳал қилган эканлар, уларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш керак.

Ҳақиқатдан ҳам Шайхин Тошимов киритган таклиф оддий эди. У, генератордан чиқадиган газнинг температурасини камайтириш учун холодильник ўрнатишни таклиф қилган эди. Бу таклиф шлак чиқаришни камайтирар ва машиналарнинг системали ишлашини та'минлар, агрегатларнинг иш унумини бирнеча марта ошириш имкониятини яратар эди. Кенгашда Шайхиннинг бу таклифи бир оғиздан тасдиқланди. Оқил бўлса жуда қувониб кетди: «Ўзимизнинг Шайхин, қойилман» деди у, ўз-ўзига.

Тошимовнинг таклифидан сўнг яна бирнеча таклифлар муҳокама қилинди. Ихтиро'чиларнинг кўпчилиги Оқилнинг ҳамқишлоқлари—кечаги колхозчилар эди. Кенгаш Оқилда катта таассурот қолдирди. Унда моҳир генераторчи, техникага янги ихтиро' киритучи бўлиб етишишга катта ишонч туғилди ва ўзини енгил хис қилди.

Абдуллажонов кенгашдан сўнг бугун танишган дўстлари блан хайрлашиб, комбинат дарвозасидан чиқар экан, ён қўшниси Пардагул Аҳмедовани учратди:

— Нега бунчалик эрта кетяпсан, Пардагул,—деди Оқил у блан кўришар экан, учинчи сменада иш бошланишига ҳали анча вақт бор-ку.

Пардагул қўлидаги соатига қаради,—ҳа, ҳали роса бир ярим соат вақт бор. Ҳозир кутубхонага кираман, техникага оид китоблар ўқийман.

Пардагул дастлаб комбинатга кислород айирувчининг шогирди бўлиб ишга келган эди. Ҳозир эса, ўқиб ўрганиб, прямагог қозонини мустақил бошқарадиган мастер бўлиб қолди. Ҳақиқатдан ҳам комбинат Пардагул каби ёшлар учун чинакам ҳаёт мактаби эди.

— Ҳа, айтгандек,—сўзида давом этди Пардагул,—мен 10-нчи синфга ўқишга кирдим. Сенчи?

— Мен институтнинг сиртқи бўлимига, теплотехника факультетига,—жавоб берди Оқил.

Икки ёш хурсанд бўлишиб, бир-бирларини чин қалбдан табриклашди.

* * *

... Яқинда, Оқил Абдуллажонов биринчи марта генераторни мустақил бошқарадиган бўлди. Шайхин ўз шогирдини синаб кўрмоқчи эди. Имтиҳон вақтида кўпчилик йиғилди. Фақат Боқи ота эмас, бутун цех коллективи хаяжонда эди. Ёш генераторчига инженер Лев Кальман ҳам, техник Федор Одинцов ҳам, устози Шайхин Тошимов ҳам тикилиб турар эдилар.

Шогирдликда ўтган бирнеча ойлик меҳнат ўзининг самарали натижасини кўрсатди. Оқил устозининг ишончини оқлади.

Мана, енгил эсаётган ёзги шабада генератордан чиқаётган қуюқ тутунлар блан ўйнашиб, майдонча устидан кўмир кукунларини учириб ўтмоқда. Бу ердан бутун салобати блан социалистик Чирчиқ шаҳри кўзга ташланади. Қайси томонга қарасанг завод трубалари, портал кранларининг қанотлари, кўп этажли хашаматли бинолар қад кўтариб турипти. Булар шаҳарнинг чиройига-чирой қўшган.

Оқил узоқларга тикилар экан, комбинат ишлаб чиқарган минерал ўғитларни колхоз далаларига илдамлик блан олиб кетаётган эшелонларни кўрди. Ёш генераторчи, бу маҳсулотларни Абдуллажоновлар, Тошимовлар, Лев Кальман , Одинцев ва Гредневлар—комбинатнинг барча азамат коллективи тайёрлаётганлигини чуқур хис қиларди...

М. ЛЕОНИДОВ.

БМТ Бош Ассамблеясининг 9-нчи сессиясида

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. (ТАСС). 24 сентябрь кундузи бош комитетнинг мажлиси бўлди. Бу мажлис «атом қувватидан тинч мақсадлар учун фойдаланиш соҳасида халқаро ҳамкорлик» тўғрисида АҚШ делегацияси таклиф этган моддани кун тартибига киритиш ҳақидаги масала муносабати блан чақирилди.

АҚШ вакили Лодж бу масалани кун тартибига киритишни бош комитетга тавсия қилиб, АҚШ давлат секретари Даллеснинг, Совет Иттифоқи «атом қувватидан тинч мақсадлар учун фойдаланиш юзасидан халқаро агентлик» тузиш ишида ҳамкорлик қилишдан ҳалигача бош тортиб келаётир, деган да'восини такрорлади.

СССР вакили А. Я. Вишинский ўзининг қисқача нутқида Даллеснинг ва Лоджнинг баёнотлари ҳақиқатга тўғри келмаслигини айтди. Совет ҳукумати, деди Вишинский, бу масала юзасидан СССР нинг ва АҚШ нинг таклифларини янада муҳокама қилиш юзасидан музокараларни давом этдиришга тайёр эканлигини бирнеча марта билдирди. Лекин шу нарса равшан бўлмоғи керакки, Совет ҳукуматининг фикрича, «атом пули» (уюшмаси) тузиш тўғрисидаги масаланинг ҳал этилиши ялпи қирғин қуролини ишлатиш хавфини тугатиш проблемасини ўз-ўзидан ҳал қилаолмаган бўлур эди. Вишинский айтдики, Совет Иттифоқи бу масалада шундай позицияни қувватлайдики, давлатлар атом қуролини ишлатмасликка тайёр эканликларини билдиришлари лозим ва мана бундай қадам атом қувватидан тинч мақсадлар учун фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш йўлини очиб берган бўлур эди. Бу масаланинг қандай аҳволда эканлигини тўғри ёритиб бериш манфаатларини кўзлаб, деди ўз сўзини давом этдириб Вишинский, Совет ҳукумати бу масала юзасидан нота ёзишмаларининг мазмунини э'лон қилишни таклиф этди.

СССР делегацияси, деди ўз сўзининг охирида А. Я. Вишинский, бу муҳим масаланинг Бош Ассамблея 9-нчи сессиясининг кун тартибига киритилишига розидир.

Бош комитет бу масаланинг асамблеянинг кун тартибига киритилишини бир овоздан тасдиқлади ва уни биринчи комитет муҳокамасига топширишга қарор қилди.

Бош комитетнинг иши тамом бўлгандан кейин Бош Ассамблеянинг мажлиси бўлди. Мажлисда кун тартибини муҳокама қилиш давом этди. Бу мажлисда Ғарбий Ириана (Ғарбий Янги Гвинея) ва Кипр ороли ҳақидаги моддаларни кун тартибига киритиш ҳақидаги масалалар теварагида кескин дискуссия бўлди.

Мустамлакачи давлатлар—Голландия, Франция ва Австралия вакиллари Ғарбий Ириана тўғрисида Индонезия тақдим этган масаланинг кун тартибига киритилишига қарши чиқдилар. Голландия вакилининг бу ҳақдаги далили шундан иборат бўлдики, унинг ҳукумати Ғарбий Ириана аҳолиси тўғрисида «тегишинча ғамхўрлик қилаётган» эмиш, бу ерда «тинчлик миссиясини» амалга ошираётган эмиш, шу сабабдан бу хил масаланинг Бош Ассамблеяда муҳокама қилиниши «БМТ нинг бошқа давлатлардаги ички ишларга аралашиши» бўлур эмиш.

Австралия вакили, бу масаланинг БМТ да муҳокама қилиниши бу райондаги кескинликни янада кучайтириши мумкин, деб да'во қилди.

Индонезия вакили Суджарво ўз таклифини ҳимоя қилиб чиқиб, Ғарбий Ириана ҳақидаги масалани Индионезия блан Голландия ўртасида икки томонлама музокаралар йўли блан ҳал этиш йўлидаги ҳамма уринишлар ҳечқандай натижа бермади, деди. Суджарво, Голландия вакилининг Голландия Ғарбий Ирианада «тинчлик миссиясини» амалга ошираётир, деб келтирган далили мустамлакачиларнинг ўзлари томонидан бирор мамлакатда ўрнатилган мустамлакачилик тартибларини оқлаш учун ҳар гал келтираётган баҳоналаридир, холос, деди.

Индонезиянинг таклифини қувватлаб чиққан Ливан вакили, бу масалада БМТ а'золаридан бири ташкилотнинг бошқа а'зосига қарши жуда асосли айбларни қўяётганлиги сабабли, бу масалани кўриб чиқиш ва уни ҳал этиш БМТ нинг бурчидир, деди.

Ҳиндистон вакили бу масаланинг кун тартибига киритилишига қарши чиқаётган кишиларнинг далиллари асоссиз эканлигини кўрсатиб, «мустамлакачилар бир вақтлар босиб олинган территорияларни бундан буён ҳам эгаллаб келиш ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун ҳар вақт аллақандай бўлмағур далилларни келтирадилар» деди.

Номма-ном овозга қўйиш натижасида Ғарбий Ириана тўғрисидаги масала кун тартибига киритилди. Бу масаланинг кун тартибига киритилишини ёқлаб 39 делегация, қарши 12 делегация овоз берди, 9 делегация овоз беришда бетараф қолди.

Кипр ороли тўғрисидаги масалани кун тартибига киритиш ҳақидаги масалани муҳокама қилишга ўтган вақтда Ироқ вакили бу масалани муҳокама қилиш Бош Ассамблея сессиясининг кейинроқ ўтказиладиган мажлисига қолдирилсин деб таклиф қилди. Бу таклиф рад этилди.

Англия вакили Ллойд Англия делегациясининг бу масаланинг Бош Ассамблея кун тартибига киритилишига қарши 23 сентябрьда бош комитет мажлисида баён қилган далилларини такрорлади. Жумладан, у, Кипр ороли Англия учун «стратегик жиҳатдан зарур» деб яна айтди. Ллойд, Англия араб давлатларига Туркия ва Греция олдида «мудофаа характери»даги бирқанча мажбуриятларни ўз зиммасига олган ва шу муносабат блан Кипр Англия учун «ҳаётий аҳамиятга» эга, деди. Норвегия ва Туркия делегатлари ҳам бу модданинг Ассамблея кун тартибига киритилишига қарши чиқиб, ўз позицияларини оқлаш учун, бу масала юзасидан дискуссия бошланиши Англия блан Греция ўртасидаги муносабатларни фақат кескинлаштириб юборади ва ҳечқандай натижа бермайди, деган далилни келтирдилар.

Греция ва Таиланд делегатлари бу модданинг кун тартибига киритилишини ёқлаб чиқдилар. Ҳиндистон вакили Минон менинг мамлакатим гарчи миллатларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқини ёқласа ҳам, Ҳиндистон делегацияси бу модданинг Ассамблея кун тартибига киритилиши ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватлайолмайди деди. Чунки айни ҳолда гап, деди Минон, Кипр аҳолисига миллий мустақиллик бериш ҳақида эмас, балки бу оролни «бир қўлдан иккинчи қўлга ўтказиш» ҳақида бораётир.

Кипр тўғрисидаги масала кўпчилик 30 овоз блан Ассамблея кун тартибига киритилди, 19 вакил қарши овоз берди ва 11 вакил овоз беришда бетараф қолди. Англия, Франция, Туркия, Белгия, Голландия, Австралия делегациялари ва бошқа ба'зи делегациялар бу модданинг кун тартибига киритилишига қарши овоз бердилар. АҚШ, Ҳиндистон, Эрон, Ироқ делегациялари ва Латин Америкасидаги бирқанча мамлакатларнинг делегациялари овоз беришда бетараф қолдилар. Шундай қилиб, Ғарбий Ириана ва Кипр ороли ҳақидаги масалаларни кун тартибига киритиш тўғрисидаги масаланинг овозга қўйилиши мустамлакачи давлатларнинг мағлубияти блан тугади.

Бош Ассамблея келгуси мажлисда бош комитет докладида тақдим этилган кун тартибини тасдиқлашни давом этдиради.

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. (ТАСС). Бугун Бош Ассамблеянинг ялпи мажлисида дастлабки кун тартибини кўриб чиқиш давом этди.

Бош Ассамблея кун тартибини ва муҳокама қилинадиган масалаларни комитетлар ўртасида тақсимлашни Бош Комитет тавсия қилганича ма'қуллади. Бош Ассамблея ўз иш графигини ва сессияни 10 декабрьда тамомлаш ҳақидаги қарорни тасдиқлади.

Шу блан Бош Ассамблеянинг мажлиси ёпилди. Келгуси мажлис 27 сентябрь эрталаб бўлади.

Бирма союзи иқтисодий делегациясининг СССР да бўлишига доир

Бирма союзининг Бирма қишлоқ ва ўрмон хўжалиги министри Такин Кьяу Дун бошлиқ иқтисодий делегацияси Совет Иттифоқида икки ҳафтадан кўпроқ вақтдан бери турмоқда.

Делегация Москвада Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси блан танишиб, Ўзбекистон ССР павильонига, «Пахта» павильонига, Совет Иттифоқининг қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш соҳасидаги ютуқларига айниқса қизиқди.

Бирма вакиллари К. А. Тимирязев номидаги Москва қишлоқ хўжалик академиясида, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг Горка-Ленинскидаги тажриба базасида бўлдилар, Москва атрофидаги совхозлардан бирини бориб кўрдилар. Делегация СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг раҳбар ходимлари блан суҳбатлашди.

Меҳмонлар Сталин номидаги автомобиль заводида ҳам бўлдилар, пойтахтнинг хушманзара жойларини тамоша қилдилар.

Бирма Союзининг иқтисодий делегацияси 25 сентябрьда Москвадан Тошкентга жўнаб кетди. (ТАСС).

Индонезия хотин-қизлар делегацияси қатнашчиларининг СССРга қилган сафарларидан олган таассуротлари

ЖАКАРТА, 25 сентябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқига қилган уч ҳафталик сафарларидан қайтиб келган Индонезия хотин-қизлар делегацияси а'золари митинг ва йиғилишларда нутқ сўзлаб ўз таассуротлари ҳақида гапириб бермоқдалар. 24 сентябрьда делегация а'золари Андреас хоним, Самсудин хоним ва Ханафи хоним Жакартадаги турли жамоат ташкилотлари вакилларининг йиғилишида нутқ сўзладилар. Йиғилишда бир мингга яқин киши қатнашди. Улар совет халқининг муваффақиятлари тўғрисида, Совет Иттифоқининг ижтимоий ҳаётида хотин-қизларнинг ғоят катта роли ҳақида сўзлаб бердилар

«Совет кишилари, — деди Андреас, — барча халқларга уларнинг тани қандай тусда бўлишидан ва халқлар қайси ирқдан бўлишидан қат'ий назар самимий дўстлик ҳислари блан қарамоқдалар. Биз совет тупроғига қадам қўйишимиз блано҆қ буни дарҳол сездик».

Сўнгра Андреас бундай деди: «Совет ҳукуматининг ёш авлод тўғрисидаги ғамхўрлиги — ажойибдир; болаларга катта-катта саройлар бериб қўйилган... Метро станциялари шунчалик гўзалдирки, бизнинг Мердека саройимиз улар блан тенглашаолмайди».

Самсудин хоним бундай деди: «Совет Иттифоқида хотин-қизлар ҳамма ҳуқуқларга эгадирлар. Улар Совет жамиятида муҳим роль ўйнамоқдалар. Биз хотин-қизлардан инженерларни, профессорларни, учувчиларни, шунингдек давлат аппаратида кўзга кўринарли вазифаларда ишлаётган хотин-қизларни кўрдик. Мана буларнинг ҳаммаси совет жамияти қандай гуллаётганлигини яққол кўрсатади».

ГДР ички ишлар министрлигининг раддияси

БЕРЛИН, 25 сентябрь. (ТАСС) Кеча Ғарбий Берлиндаги газеталарда шундай хабарлар босилиб чиқдики, бу хабарларда да'во қилинишича, гўё Германия Демократик Республикасида умумий ҳарбий мажбуриятни жорий қилишга тайёргарлик кўриш тамом бўлган эмиш.

Бугун Берлиндаги демократик матбуотда ГДР ички ишлар министрлигининг хабари э'лон қилинди. Бу хабарда Ғарбий Берлин матбуотининг Германия Демократик Республикасида умумий ҳарбий мажбурият жорий қилиш планлари тўғрисидаги да'воси Ғарбий Германия ва Ғарбий Берлин аҳолисининг э'тиборини Ғарбий Германия жадаллик блан ремилитаризация қилинаётганлиги каби фактлардан четга тортишга қаратилган тамомила ёлғон да'водир, деб рад этилади.

Ҳиндистон ва Индонезия бош министрларининг музокаралари тамом бўлди

ЛОНДОН, 25 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Деҳлидан хабар беришича, Ҳиндистон ва Индонезия бош министрлари музокараларнинг тамом бўлганлиги муносабати блан бугун биргаликда ахборот э'лон қилганлар. Ахборотда жумладан бундай дейилади:

«Индонезия бош министрининг Деҳлига келганлиги муносабати блан Индонезия ва Ҳиндистон министрлари ўртасида ҳар иккала томонни қизиқтирадиган турли масалалар юзасидан ғайрирасмий музокаралар олиб борилди.

Бу музокаралар самимий ва дўстона ўтди ҳамда бош министрларнинг Коломбодаги кенгаши вақтида олиб борилган музокараларнинг давоми бўлди. (Бу кенгашда Ҳиндистон, Индонезия, Бирма, Покистон ва Цейлон бош министрлари қатнашган эдилар.—Редакция).

Коломбодаги кенгашдан кейин айниқса Шарқи-Жанубий Осиёда кўпгина муҳим воқиалар юз берди. Бош министрлар ана шу воқиаларни муҳокама қилдилар.

Ҳар иккала бош министр ҳам бутун дун'ёда ва айниқса Шарқи-Жанубий Осиёда тинчлик ишини мустаҳкамлашга интилдилар ҳамда бу проблемаларга қандай муносабатда бўлиш ҳақида умумий битимга келдилар».

Ахборотнинг охирида бундай дейилади: Музокара қатнашчилари Осиё ва Африка мамлакатлари вакилларининг конференциясини чақириш тўғрисидаги таклифни муҳокама қилдилар ва бундай конференциянинг чақирилиши ма'қул деган фикрга келдилар. Бундан ташқари, Коломбо кенгашида қатнашган мамлакатларнинг бош министрлари бундай конференция чақирилишига қадар «Жакартада учрашсалар» экан, деб таклиф қилинди.

Бельгияда қурилган совет теплоходи сувга туширилди

БРЮССЕЛЬ, 25 сентябрь. (ТАСС). 24 сентябрьда Тамиздаги (Шарқий Фландрия) «Боель» кемасозлик корхонасида Александр Герцен номли янги совет теплоходи сувга туширилди.

Бу — совет савдо флоти учун Бельгияда бу йил қурилган бешинчи кемадир.

Донгдор сут соғувчи

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси Саломат Умарова ҳар йили ҳам ўз ихтиёридаги сигирлардан кўплаб сут соғиб олмоқда. У бундай муваффақиятга сигирларнинг яхши парвариш қилинаётганлиги туфайли эришаётир. Саломат Умарова ўз ихтиёридаги 12 та сигирнинг ҳарбиридан 28 августгача 3000 литрдан сут соғиб олган эди.

Шу кунларда донгдор сут соғувчи ўртоқ Умарова сигирларни зоотехника қоидалари асосида парвариш қилиб, уларнинг ҳарбиридан яна 750 литрдан сут соғиб олиш учун курашаётир.

Саломат Умарова Қорасув районидаги Ленин номли колхозда бирнеча йилдан бери сут соғувчи бўлиб ишлайди. У сигирлардан кўп сут соғиб олаётгани учун Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси қатнашчиси деган шарафли номни олишга муяссар бўлди. У виставкадаги илғор чорвадорларнинг тажрибаларини ўз колхозида ҳам қўлланиб, сигирларнинг маҳсулдорлигини янада оширишда ташаббускор бўлмоқда.

Саломат Умарова а'зо бўлган Ленин номли колхозда сўнги йилларда чорвачилик сезиларли даражада ривожланабошлади. Колхозда сигирларни қўлда боқишга ўтказилиб, улардан нормада белгиланганидан анча кўп сут соғиб олинмоқда ва бу сутларнинг кўп қисми юқори сифатли бўлаётир.

Колхоз чорвадорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллик Кунига қадар сигирлардан янада кўпроқ сут соғиб олиш учун шу кунларда астойдил ишламоқдалар. Қорамолчилик фермаси ходимлари ўртасидаги социалистик мусобақада донгдор сут соғувчи Саломат Умарова олдинда бораётир.

Суратда: Саломат Умарова сигирни электр блан соғишга тайёрлаётир.

Х. Ҳайитмуҳамедов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси)

Ҳиндистон республикасининг иқтисодий делегацияси Ўзбекистонга келди

Ҳиндистон республикасининг Совет Иттифоқида меҳмон бўлаётган иқтисодий делегацияси 26 сентябрьда Тошкентга келди. Бу делегация составидаги қишлоқ хўжалик мутахассислари Ўзбекистонга бундан бирнеча кун илгари келган эдилар.

Делегацияга йирик саноатчи Кастурбхай Лалбхай бошчилик қилмоқда. Келганлар орасида йирик саноатчилар, савдо саноат доираларининг, шунингдек Ҳиндистон Савдо ва саноат министрлигининг, Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик министрлигининг вакиллари бор.

Аэродромда делегацияни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети саноат — транспорт бўлимининг мудири А. Х. Ҳамидов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Х. И. Юсупова, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат моллари саноати министри А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлигининг биринчи секретари Р. К. Шоне'матов, Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг директори С. И. Комков кутиб олдилар.

Делегация а'золари Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалиги блан ҳартомонлама танишадилар. (ЎзТАГ).

Индонезия республикасининг иқтисодий делегацияси Ўзбекистонга келди

Индонезия Республикасининг ҳозирги вақтда Совет Иттифоқида бўлган иқтисодий делегацияси 26 сентябрьда Тошкентга келди. Делегацияга саноат департаментининг бошлиғи вазифасини ижро этувчи доктор Р. Сануси бошчилик қилмоқда.

Аэродромда меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Н. А. Муҳитдинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети саноат-транспорт бўлимининг мудири А. Ҳ. Ҳамидов, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлигининг биринчи секретари Р. К. Шоне'матов, Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг директори С И. Комков, Чет эллар блан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Т. Д. Жўраев кутиб олдилар.

Делегация Ўзбекистонда турган вақтида республиканинг саноати ва қишлоқ хўжалиги блан танишади. (ЎзТАГ).

ФУТБОЛ

Тошкент спартакчиларининг ғалабаси

26 сентябрьда «Динамо» стадионида Совет Иттифоқи биринчилиги учун «Б» класси бўйича мусобақалашаётган футбол командаларининг навбатдаги учрашуви бўлиб ўтди. «Искра» (Фрунзе) ва «Спартак» (Тошкент) командалари учрашдилар

Ўйин бошланиши блан тошкентлилар ташаббусни қўлга олиб олға ташланадилар. Аммо спартакчиларнинг атакалари уюшмаган ҳолда бўлгани учун, уларнинг ҳаракатлари бекорга кетди. Ўйиннинг биринчи ярми асосан меҳмонлар томонига ўтган бўлишига қарамай, «Спартак» ҳужумчилари жуда кўп имкониятлардан фойдаланаолмадилар.

Ўйиннинг иккинчи ярми анча яхши ўтди. Иккала томон футболчилари тез-тез атакага ўтиб турдилар. Дарвозабонлар бирнеча қийин тўпларни тутиб қолдилар Ўйин тугай деб қолганда, меҳмонлар дарвозаси олдида қизғин кураш бўлди ва тошкентлилар бир тўп уриб киритишга муваффақ бўлдилар. Шундай қилиб, бу ўйин 1:0 ҳисоби блан Тошкент спартакчилари фойдасига тугади.

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Совет Ёзувчилари Союзи ва Ўзбекистон Ленинчи Коммунист ёшлар союзининг Тошкент шаҳар комитети шу йил 29 сентябрьда отоқли совет ёзувчиси, гражданлар урушининг актив қатнашчиси Николай Алексеевич Островскийнинг туғилганига 50 йил тўлишига бағишланган адабий-бадиий кеча ўтказади.

Кеча программасида:

1. Н. А. Островскийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ёзувчи Раҳмат Файзийнинг доклади
2. Бадиий қисм.

Кеча Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйи (1 Май кўчаси уй № 20) да, кеч соат 8 да бошланади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг биринчи сессиясида

ПЕКИН, 26 сентябрь. (ТАСС). Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг бугунги йиғилишларида Чжоу Энь-лай доклади юзасидан музокаралар давом этди.

Депутат Хэ Сян-нин хоним чет элларда яшаб турган 12 миллион хитой номидан нутқ сўзлаб, Марказий халқ ҳукумати уларга ёрдам бериб ва уларни қўллаб-қувватлаб келаётганлиги, ўз Ватанига қайтувчилар тўғрисида ҳукуматнинг ғамхўрлик қилаётганлиги ҳақида гапирди. У, чет элларда яшаб турган ватандошлари ўз ватанининг муваффақиятлари блан фахрланаётганликларини ва янги Хитойнинг порлоқ истиқбол сари олға боришига амалий ҳаракатлар блан ёрдам бераётганликларини та'кидлаб ўтди.

Давлат план комитети раисининг ўринбосари депутат Цзя То-фу Хитой Халқ Республикаси саноат корхоналарининг ўтган беш йил ичидаги ишига ва ўтиш даврида улар олдида турган вазифалар ҳақида муфассал гапирди.

Депутат Шэнь Янь-бин халқ Хитойининг маданият ва сан'ат соҳасида эришган муваффақиятларига тўхталди. Ҳозирги вақтда, деди Шэнь Янь-бин, Хитой Халқ Республикасида тўртта киностудия бор, булар томонидан 1953 йилнинг охиригача 252 кинофильм, шу жумладан 49 та бадиий фильм чиқарилди, бундан ташқари, 320 та совет фильми ва Халқ Демократияси мамлакатларининг фильмлари хитой тилига таржима қилиб чиқарилди. Республика ташкил қилингандан кейин мамлакатда 187 та кино театр қурилди. Хитойда 148 та театр, 1600 дан кўпроқ профессионал театр труппаси бор. Бу труппалар шаҳарларда ҳам, қишлоқларда ҳам тамошалар қўйиб бермоқда Бадиий ҳаваскорлик коллективларида 10 мингдан кўпроқ ишчи ва хизматчи ва 100 мингдан кўпроқ деҳқон қатнашмоқда. Сўнгра Шэнь Янь-бин Хитой сан'ат ходимларининг бадиий маҳоратини юксалтириш соҳасидаги асосий вазифаларга тўхталди.

Депутат Ли Шу-чэн ўтган беш йил ичида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг муваффақиятлари ҳақида сўзлаб, мамлакат қишлоқ хўжалигининг социалистик сектори анча ўсганлигини кўрсатиб ўтди. Ҳозирги вақтда 60 миллион деҳқон хўжалиги ўзаро ёрдам группаларига бирлашган. Хитойда 100 мингдан кўпроқ қишлоқ хўжалик кооперативи, 101 машина-трактор станцияси, 2.400-дан кўпроқ давлат хўжалиги бор. Ли Шу-чэн ўз сўзининг охирида Хитойнинг қишлоқ хўжалигини социалистик асосда ислоҳ қилиш ишида янада муваффақиятларга эришишга чақирди. Депутат Жун Гао-таннинг нутқи блан ҳукуматнинг иши ҳақида Чжоу Энь-лай қилган доклад юзасидан музокаралар тугади. Жун-Гао-тан ХХР да физкультура ва спортнинг ривожланиши ҳақида сўзлаб берди. Музокараларда жам'и 74 киши сўзга чиқди.

Сўнгра халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг биринчи сессияси президиумнинг таклифига биноан ҳукуматнинг иши тўғрисида Марказий халқ ҳукумати номидан давлат ма'мурий кенгаш раиси Чжоу Энь-лай қилган докладни тасдиқлаш ҳақида бир овоздан резолюция қабул қилди. Сессиянинг резолюциясида айтилишича, халқ вакиллари Умумхитой мажлиси беш йил мобайнида Хитой Коммунистик партияси ва раис Мао Цзэ-дун раҳбарлигида Марказий халқ ҳукумати томонидан қилинган ишлардан ва катта муваффақиятлардан қаноат ҳосил қилганлигини билдиради.

Сўнгра сессия ўз президиуми редакцион комиссиясининг депутатлар томонидан тақдим этилган ва редакцион комиссия томонидан 39 таклиф қилиб бирлаштирилган конкрет таклифлар тўғрисидаги докладини муҳокама қилди. Сессия бу 39 таклифни ижро этиш учун Давлат кенгашига топшириш ҳақида бир овоздан қарор қабул қилди.

Мажлис охирида депутатлар бир овоздан резолюция қабул қилдилар. Бу резолюцияда, 1949 йил 1 сентябрьдан бошлаб Марказий халқ ҳукумати ишлаб чиққан ва тасдиқлаган ҳамма қонунлар ва қарорлар ўз кучида қолади, бундан Хитой Халқ Республикасининг конституциясига мувофиқ келмайдиганларигина мустаснодир, дейилади. 27 сентябрьда сессия ўз ишини давом этдиради.

МАО ЦЗЭ-ДУН ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ РАИСИ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

ПЕКИН, 27 сентябрь. (ТАСС). Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг бугунги йиғилишида делегатлар якдиллик блан ўртоқ Мао Цзэ-дунни Хитой Халқ Республикасининг раиси қилиб сайладилар. Хитой Халқ Республикаси раисининг ўринбосари қилиб ўртоқ Чжу Дэ сайланди.

Польша Халқ Республикаси сеймининг бешинчи сессияси

ВАРШАВА, 25 сентябрь. (ТАСС). Бугун Варшавада Польша Халқ Республикаси сеймининг бешинчи сессияси ўз ишини тамомлади. Депутатлар қишлоқ жойларида ма'мурий бўлиниш реформаси ва қишлоқ халқ радаларини тузиш тўғрисидаги, шу реформа муносабати блан Польша Халқ Республикасининг конституциясига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги, поселкалар ва поселка советлари тўғрисидаги қонун проектларини, шунингдек халқ радаларига сайлов тўғрисида низом ҳақидаги қонун проектини муҳокама қилдилар.

Музокараларда сўзга чиққан депутатлар янги қонун проектлари Польша қишлоқларининг бундан буёнги иқтисодий ва маданий тараққиёти учун, шунингдек деҳқонлар кенг оммасини давлатни идора этишда актив қатнашишга жалб этиш учун муҳим роль ўйнаганлигини та'кидладилар. Депутатлар қишлоқ халқ радаларининг тузилиши (волость халқ радалари ўрнига) давлат ҳокимияти маҳаллий органларини аҳолига яқинлаштиради ва қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини янада юксалтириш ҳамда қишлоқ аҳолисининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишдек муҳим вазифаларни ҳал қилишда деҳқонларнинг кенг иштирок этишларини та'минлайди, деб кўрсатдилар.

Сессия юқорида кўрсатилган қонун проектларини якдиллик блан тасдиқлади.

ЯПОНИЯДА ТЎФОН

ШАНХАЙ, 27 сентябрь. (ТАСС). Япониядан хабар берилишича, Кюсю оролида ва Хонсюнинг ғарбий қисмида бу йил Японияда 15-нчи марта жуда кучли тўфон бўлиб ўтган. Тўфоннинг тезлиги секундига 27 метргача етган. Тўфон Токио районига етиб келган.

Япония полициясининг тўла бўлмаган ма'лумотларига кўра, тўфон натижасида 60 киши ҳалок бўлган, 489 киши ярадор бўлган ва 70 киши бедарак йўқолган. Бундан ташқари 9 минг уй-жой тамомила ёки қисман хароб бўлган ва 50.000 га яқин уй-жойни сув босган.

Полиция ахборотларида кўрсатилганича, 38 пунктда темир йўл алоқаси тўхтаб қолган.

ЛАОСДА АҲВОЛ

ШАНХАЙ, 26 сентябрь. (ТАСС). Вьен-Тьяндан хабар берилишича, кейинги вақтда Лаосда кескин сиёсий аҳвол юз берган. 18 сентябрьда Лаос пойтахти Вьен-Тьянда нома'лум кишилар томонидан Лаос мудофаа министри Куваравонг ўлдирилган. Шундан кейин бош министр ўринбосари Фуи Сананикон исте'фо берган. У, ташқи ишлар министри ва ички ишлар министри вазифаларини ҳам бажариб келарди.

Лаосдаги сиёсий аҳволнинг кескинлашуви Ҳинди-Хитой мамлакатларида ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш тўғрисида Женва кенгаши томонидан чиқарилган қарорларнинг амалга оширилишини барбод қилишга интилаётган четэл доираларига жуда қўл келади. Шу муносабат блан та'кидлаб ўтиш керакки, кейинги вақтда АҚШ Лаосга катта э'тибор бериб, бу мамлакатни яқинда Манилада бўлиб ўтган конференцияда тузилган Шарқи-Жанубий Осиё ҳарбий блокига тортишга интилмоқда. Тайланда чиқадиган «Сиамникон» газетасининг хабар беришига қараганда, Америка сенатори Мэнсфилд яқинда Вьен-Тьянда бўлиб, Лаоснинг расмий вакилларига ҳарбий блок тўғрисидаги шартноманинг текстини топширган. Франция матбуотида босилган хабарлардан ма'лум бўлишича, АҚШ Лаосга ўзининг «ёрдами»ни кўпайтириш ниятидадир.

Вьетнам информация агентлиги Лаосдаги аҳволга тўхталиб, Лаосдаги Америка агентларининг 1954 йил июньда ҳозирги ҳукуматни ағдариб ташлаш ниятида давлат тўнтариши ясашга интилганликларини эслатиб ўтмоқда. Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисида битим тузилганидан кейин американлар Лаос армиясини ўз контроллари остига олишга зўр бериб уринмоқдалар.

Агентликнинг та'кидлаб ўтишича, Лаос мудофаа министрининг ўлдирилиши америка агентурасининг иштирокисиз бўлган нарса эмас, албатта.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/IX да **Юрак сирлари**, 29/IX да **Шоҳи сўзана**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/IX да **Нурхон**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 29/IX да **Ўзбекистон давлат филармонияси ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти.** Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Дони Зокиров**, музика раҳбари — **Ҳамид Раҳимов**, хормейстер — **Мирсаъди Умаров**, балетмейстерлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Е. Барановский, Л. Петросова**. Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги ҳинд бадиий фильми **Дайди** (1-нчи серия).

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — эрталаб соат 10 ва кеч 10 да **Озод қилинган Ҳитой**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Дайди** (1-нчи серия).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
29 сентябрьда
КАТТА ЦИРК ТАМОШАЛАРИ
Аттракцион —
«Ўргатилган ҳинд филлари».
Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«ЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

Тошкентда ва жойларда ишлаш учун: 5, 6, 7 разрядли **электромонтёрлар, ёрдамчи ишчилар**
КЕРАК
Педагогическая кўча, 75-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (10, 11, 12-нчи трамвайнинг «Туркменский бозор» остановкаси).

«ТАШГИПРОТРАНС»ГА

доимий ишлаш учун: **чертёжник-конструкторлар, чертёжниклар, копировшиклар**
КЕРАК
Меҳнат ҳақи ишбай асосида тўланади. Адрес: Якуб Колас (илгариги Ассакинская) кўчаси, 14-нчи уй. Телефон — 38-809.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими—136, Пропаганда бўлими—157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат—34048, Э'лонлар бўлими—38142

Р 07944. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1476.